

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет менеджменту і маркетингу
Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування**

**ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:**

**Завідувачка кафедри,
д.держ.упр., проф.
_____ Наталія БОНДАРЧУК
« ____ » _____ 2023 р.**

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ**

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Ступінь вищої освіти: Магістр

Здобувач

Віталій РОМАНЕНКО

**Науковий керівник,
д.держ.упр., професор**

Таїсія КРУШЕЛЬНИЦЬКА

Дніпро – 2023

ДНПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Менеджменту і маркетингу

Кафедра: Менеджменту, публічного управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Ступінь вищої освіти: Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____

« ____ » _____ 2022р.

ЗАВДАННЯ

на підготовку кваліфікаційної роботи

РОМАНКА ВІТАЛІЯ ІГОРОВИЧА

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування в умовах цифровізації»

Науковий керівник: Крушельницька Таїсія Анатоліївна, д.держ.упр., проф

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по ДДАЕУ від « 14 » листопада 2022 року № 3261

2. Термін подання здобувачем роботи: _____

3. Вихідні дані до роботи: наукова література національних і зарубіжних авторів (монографії, підручники, статті тощо), Конституція України, закони України, інші нормативні документи міжнародного і національного права, статистична інформація, звітні документи університету, результати авторського дослідження.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Розділ 1. Теоретичні основи інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування. Розділ 2. Практика використання сучасних інформаційних технологій у системі місцевого самоврядування. Розділ 3. Удосконалення інформаційного забезпечення розвитку місцевого самоврядування

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):
Функції інформаційного забезпечення функціонування місцевих органів виконавчої влади, Завдання для вирішення місцевими органами виконавчої влади щодо інформаційного забезпечення, Моделі цифрової економіки зарубіжних країн, Взаємозв'язок інформаційно-комунікаційних технологій та електронного урядування в механізмі публічного управління, Етапізація організаційного проектування моделі цифрового публічного управління, Порівняння частки населення, яка використовує Інтернет для взаємодії з органами державної влади в різних країнах, Завдання Національної програми інформатизації на 2022 – 2024 роки, Основні результати і продукти Програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець. Демонстрація модуля системи електронного голосування «ГОЛОС». Вкладка «Головуючий», Демонстрація розділу «Документи ради» Додавання нового проекту рішення

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	лютий березень 2022 р.	
2	Розділ 1. Теоретичні основи інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування	квітень-травень 2022 р.	
3	Розділ 2. Практика використання сучасних інформаційних технологій у системі місцевого самоврядування.	червень- вересень 2022 р.	
4	Розділ 3. Удосконалення інформаційного забезпечення розвитку місцевого самоврядування	жовтень-грудень 2022 р.	
5	Формулювання висновків	січень 2022 р.	
6	Оформлення роботи	лютий 2022 р.	

Здобувачка _____
(підпис)

Віталій Романенко _____
(ім'я, прізвище)

Науковий керівник _____
(підпис)

Таїсія Крушельницька _____
(ім'я, прізвище)

РЕФЕРАТ

Тема: «Формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування в умовах цифровізації»

Кваліфікаційна робота містить: 86 с., 12 рис., 2 табл., 4 додатка, 54 літературних джерел.

Об'єкт дослідження - є державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Предмет дослідження - процес формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування в умовах цифровізації.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування, опрацювання науково-прикладних підходів, методичних положень і практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного управління України в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Методи дослідження застосовані загальнонаукові і специфічні методи досліджень, зокрема: узагальнення, аналіз, історичний метод, порівняння, трендовий, графічний тощо.

В роботі узагальнено теоретичні підходи до визначення сутності та змісту державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства; узагальнено зарубіжний досвід державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства та визначити можливості його адаптації до національних умов; надана характеристика сучасного стану та результативності державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства; визначити стан відкритості інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування м. Марганець; запропоновано пропозиції до Програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець.

Результати впроваджені в діяльність Міської ради міста Марганець Дніпропетровської області.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА, ПУБЛІЧНА СЛУЖБА, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ, ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, Е-ВРЯДУВАННЯ, ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА, ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ, ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

KEYWORDS

CIVIL SERVICE, PUBLIC SERVICE, PUBLIC ADMINISTRATION, MECHANISMS OF PUBLIC MANAGEMENT, LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES, E-GOVERNANCE, INTERNAL POLICY, DIGITAL TECHNOLOGIES, INFORMATION SUPPORT

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	11
1.1. Сутність, принципи і функції інформаційного забезпечення в інститутах публічної влади	11
1.2. Теоретичні основи публічного управління в умовах розвитку цифровізації публічного управління і суспільства	20
1.3. Зарубіжний досвід внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування	24
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	36
2.1. Основні тенденції і стан інформаційного забезпечення та цифровізації органів місцевого самоврядування в Україні	36
2.2. Характеристика формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування місцевого в умовах війни	45
2.3. Стан відкритості інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування м. Марганець	49
Висновки до розділу 2	53
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	55
3.1 Пропозиції до Програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець	55

3.2. Впровадження інструментів цифровізації в роботу органів місцевого самоврядування	61
3.3. Цифровізація інструментів залучення громадянського суспільства до формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення	68
Висновки до розділу 3	73
ВИСНОВКИ	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
ДОДАТКИ	86

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток України, як сучасної демократичної держави, спроможної забезпечувати власні національні інтереси, значною мірою залежить від її повноцінної інтеграції в європейський і світовий цивілізаційний процес, а ключовою умовою забезпечення належного місця країни на міжнародному рівні є побудова інформаційного суспільства, яке прагне вести діалог з органами державної влади на якісно новому рівні. З появою зазначених потреб суспільства має змінюватися і система державного управління, якій для забезпечення ефективного функціонування необхідно адаптуватися до нових умов суспільного розвитку.

З метою забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, становленню інститутів громадянського суспільства і зміцненню спроможності державних інститутів і органів місцевого самоврядування, з метою добробуту громадян та досягнення належного рівня якості життя населення, а також дотримання прав і свобод людини у відповідь на підтримку резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року» та результати їх адаптації з урахуванням специфіки розвитку України, передбачено низку положень, серед яких 17 «сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях» [1].

Досягнення цих задач неможливе в сучасному світі без розвитку інформаційного суспільства і вимагають певної трансформації публічного управління. Існуючі в Україні застарілі механізми публічного управління потужно гальмують розвиток інформаційно-цифрової галузі і публічному управлінні, тому виникає об'єктивна необхідність подальшого удосконалення публічного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства в Україні, що й обумовлює актуальність цієї роботи.

Теоретико-методологічним підґрунтям моєї кваліфікаційної роботи стали наукові праці з публічного управління таких вчених: В. Авер'янов, В. Бабкін, Н. Бондарчук, В. Горбатенко, А. Дегтяр, В. Воротін, О. Крюков, В. Ковальчук, І. Лопушинський, П. Покатаєв, В. Сиченко, Ю. Шемшученко, та інші. Основу концепції інформаційного суспільства, як різновиду теорії постіндустріального суспільства, було закладено зарубіжними вченими: М. Арнбергом, Г. Бехманном, Дж. Бенігером, Н. Винером, А. Вінбергом, Й. Масудою, та ін. Дослідженню питань теоретичного, правового, інституційного забезпечення публічного управління, у тому числі в органах місцевого самоврядування в умовах розвитку інформаційного суспільства і цифровізації присвятили свої праці такі: В. Гнат, О. Корнійчук, Р. Калюжний, П. Клімушин, А. Колодюк, В. Мороз, І. Осадча, О. Соснін, А. Таіров, та ін., а питання особливостей формування інформаційного середовища органів місцевого самоврядування в умовах війни розглядали О. Гуржій, С. Квітка, Т. Крушельницька, О. Матвєєва та ін.

Разом з тим, можна відзначити, що у більшості досліджень увага переважно зосереджується на технічних аспектах розвитку інформаційного суспільства, впровадженні цифрових технологій, електронному урядуванні, наданні електронних публічних послуг тощо, водночас широкі питання формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування в умовах цифровізації залишаються недостатньо вивченими. Саме необхідність дослідження теоретичних основ становлення і розвитку інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування в Україні і зумовили вибір теми дослідження.

Мета і завдання дослідження. Мета дипломної роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні, опрацюванні науково-прикладних підходів, методичних положень і практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного управління України в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Для досягнення зазначеної мети в дослідженні поставлені й вирішені такі завдання:

- узагальнити теоретичні підходи до визначення сутності та змісту державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства;
- узагальнити зарубіжний досвід державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства та визначити можливості його адаптації до національних умов;
- охарактеризувати сучасний стан та результативність державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства;
- визначити стан відкритості інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування м. Марганець;
- запропонувати пропозиції до програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець;
- окреслити стан впровадження інструментів цифровізації в роботу органів місцевого самоврядування в умовах війни;
- запропонувати найбільш дієві інструменти залучення громадянського суспільства до формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення.

Об'єктом дослідження є державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Предметом дослідження є процес формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування в умовах цифровізації.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі застосовані загальнонаукові і специфічні методи наукових досліджень, зокрема: узагальнення - для узагальнення теоретичні підходи до визначення сутності та змісту державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства та при дослідженні зарубіжного досвіду державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства та визначенні можливостей його адаптації до національних умов; аналізу, порівняння і графічний – для

визначення сучасного стану та результативності державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства; порівняння та історичний метод - для виявлення проблеми та суперечностей державного управління України; трендовий - для обґрунтування концептуальних засад стратегії трансформації державного управління України в умовах розвитку інформаційного суспільства, аналізу – для узагальнення зарубіжного досвіду державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства та визначення можливості його адаптації до національних умов у контексті європейської інтеграції.

Інформаційну базу дослідження склали: наукова література зарубіжних і вітчизняних вчених (монографії, підручники, статті, тези доповідей тощо), Конституція України, закони України, інші нормативні документи міжнародного і національного права, статистична інформація, документи Марганецької міської ради тощо.

Наукова новизна дослідження полягає в наступному:

- запропоновано етапізацію організаційного проектування моделі цифрового публічного управління розбудови інформаційного суспільства, яка враховує взаємодію двох підсистем: внутрішньої урядової інформаційної інфраструктури та зовнішньої інформаційної інфраструктури, які, в свою чергу є складовими внутрішньої політики;

- визначено теоретичний зміст «електронне урядування», в сучасній Україні, де триває війна є найбільш ефективною формою організації публічного управління, яка сприяє підвищенню відкритості та прозорості, водночас безпеки й оперативності діяльності органів державної влади та ОМС, а також їх ефективності щодо міжвідомчої взаємодії; надання публічних послуг; персональної і колективної роботи з метою формування нового типу держави, орієнтованої на громадян і процвітання своєї країни;

- запропоновано пропозиції щодо Програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення міської ради м. Марганець, розроблені

результати і продукти, що будуть набуті в територіальній громаді у разі реалізації програми.

Апробація. Результати нашого дослідження апробовані на двох науково-практичних конференціях: 13-тій міжнародній науково-практичній конференції «Implementation of modern technologies in science» (20 – 23 грудня, 2022, Варна, Богарія) і 1-й міжнародній науково-практичній конференції «Current issues of science and integrated technologies» (10 – 13 січня, 2023, Мілан, Італія).

Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, додатку, списку використаних джерел, що нараховує 54 найменування, містить 2 таблиці, 12 рисунків, 4 додатки. Основний зміст дипломної роботи магістра викладено на 86 сторінках друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1.1. Сутність, принципи і функції інформаційного забезпечення в інститутах влади

В умовах глобалізації, економічної невизначеності, а, надто, - в умовах війни державна інформаційна політика є ключовою складовою як зовнішньої, так і внутрішньої політики країни й просякла в усі сфери публічного управління, економіки й суспільства. Поняття «інформаційна політика» розглядається як певна «сукупність дій, що вбирає в себе зусилля з управління, контролю і сприяння процесам розвитку інформаційних відносин в Україні» [2, с. 9]. Визначено, що державна інформаційна політика є ключовою складовою зовнішньої і внутрішньої політики країни й охоплює всі сфери життєдіяльності суспільства. Категорія «інформаційна політика» є сукупність дій, алгоритмів і процедур що поєднує управління, контроль і підтримка процесу інформаційного забезпечення інститутів публічного управління і суспільства в цілому. Завдання інформаційної політики полягає у досягненні суспільного консенсусу між різними суб'єктами публічного управління, бізнесу, суспільства і забезпечити належне функціонування суспільства й держави.

Важливий вплив на формування на принципів інформаційної політики накладають стан і рівень розвитку політичної, економічної й соціальної системи, а також інститутів державної влади і органів місцевого самоврядування (далі – ОМС), що існують і взаємодіють на певній території й у глобальному просторі.

Починаючи з 1993 р, з набуттям чинності Указу Президента України «Про державну політику інформатизації України», почалася розбудова інформаційної сфери в країні і в публічному управлінні зокрема. А протягом

останнього десятиріччя «в Україні здійснюються цілеспрямовані заходи щодо побудови дієвої системи інформаційного забезпечення органів державної влади як на державному, так і на місцевому рівнях» [3]. Механізми запровадження цифрових технологій в публічне адміністрування, й «використання інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні державними справами викладено у ряді законодавчих і нормативно-правових актів, спрямованих на розширення каналу взаємодії держави та громадянського суспільства» («Положення про Міністерство цифрової трансформації України», «Опис рамки цифрової компетентності для громадян України», «Про місцеве самоврядування в Україні» та ін.) [3;4; 5, 6 та ін.].

Важливим є розуміння інститутів, на які покладені функції цифровізації публічного управління і реалізації інформаційної політики. Головним виконавчим органом, на який покладено ці функції є Міністерство цифрової трансформації України. Регіональними і місцевими суб'єктами реалізації державної інформаційної політики і внутрішньої політики є обласні і районні державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, які, згідно з чинним законодавством, є «відповідальними перед Президентом України та Кабінетом Міністрів України і підзвітними вищим органам виконавчої влади».

Функції, які виконують названі суб'єкти управління інформаційною політикою в регіоні, які «здійснюють місцеві органи виконавчої влади, є моніторинг, аналіз, планування, організація, регулювання, контроль» [7, с. 10].

На думку В. Авер'янова, «управлінський апарат у своїй повсякденній діяльності має обов'язково враховувати потреби створення інформаційної системи управління, який включає комплекс процедур і методів, спрямований на забезпечення керівництва системи управління інформацією, що необхідна для прийняття різноманітних рішень» [8]. Він виділяє такі «підходи до формування інформаційної системи управління:

- 1) орієнтація на реалізацію інформаційних потоків;
- 2) орієнтація на аналіз розподілу рішень і процесів їх прийняття, на побудову мережевих моделей;

3) орієнтація на поділ інтегрованої інформаційної системи на ряд невеликих підсистем, кожна з яких зорієнтована на прийняття одного чи групи управлінських рішень» [8].

Інформаційне забезпечення діяльності публічного управління є має подвійний зміст, бо воно є «складовою інформаційної системи» як сутнісний елемент і «однією з функцій державної інформаційної політики» як діяльнісна складова. Завданням інформаційного забезпечення є:

– обласний рівень – «здійснення інформаційного супроводження діяльності органів влади та місцевого самоврядування, громадсько-політичних об'єднань, комерційних організацій різних форм власності».

– рівень територіальних громад – формування внутрішньої політики, здійснення інформаційного супроводу діяльності органів місцевого самоврядування, цифровізація документообігу (далі – ОМС).

Відповідно до «Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів» [9] та «Концепції національної інформаційної політики» [10] і Постанови КМУ від 18 травня 2000 р. «Про упорядкування структури місцевих державних адміністрацій», «в апараті обласних державних адміністрацій почали діяти відділи зв'язків із громадськими організаціями та засобами масової інформації, а серед структурних підрозділів – відділи у справах преси та інформації». Сьогодні у структурі ОМС створюються такі структурні підрозділи з забезпечення внутрішньої політики і реалізації інформаційної діяльності: «інформаційного пошуку та інформаційних ресурсів, аналітично-експертний, центр інформаційної підтримки, науково-аналітичний центр, прес-центр, центр з європейської інтеграції» [10].

До функцій інформаційного забезпечення ОМС належать: інформаційний супровід, інформаційну підтримку, інформаційне обслуговування, інформаційну допомогу, інформаційний вплив, інформаційну боротьбу, інформаційне консультування, інформаційну логістику. Зміст функцій узагальнено на рис 1.1. за даними [10, с. 9].

Завдяки започаткуванню і запуску системи інформаційних технологій змінилась на краще дієвість та ефективність інформаційного забезпечення ОМС, це позиції України на міжнародній арені, в тому числі й щодо формування міжнародної інформаційної політики.

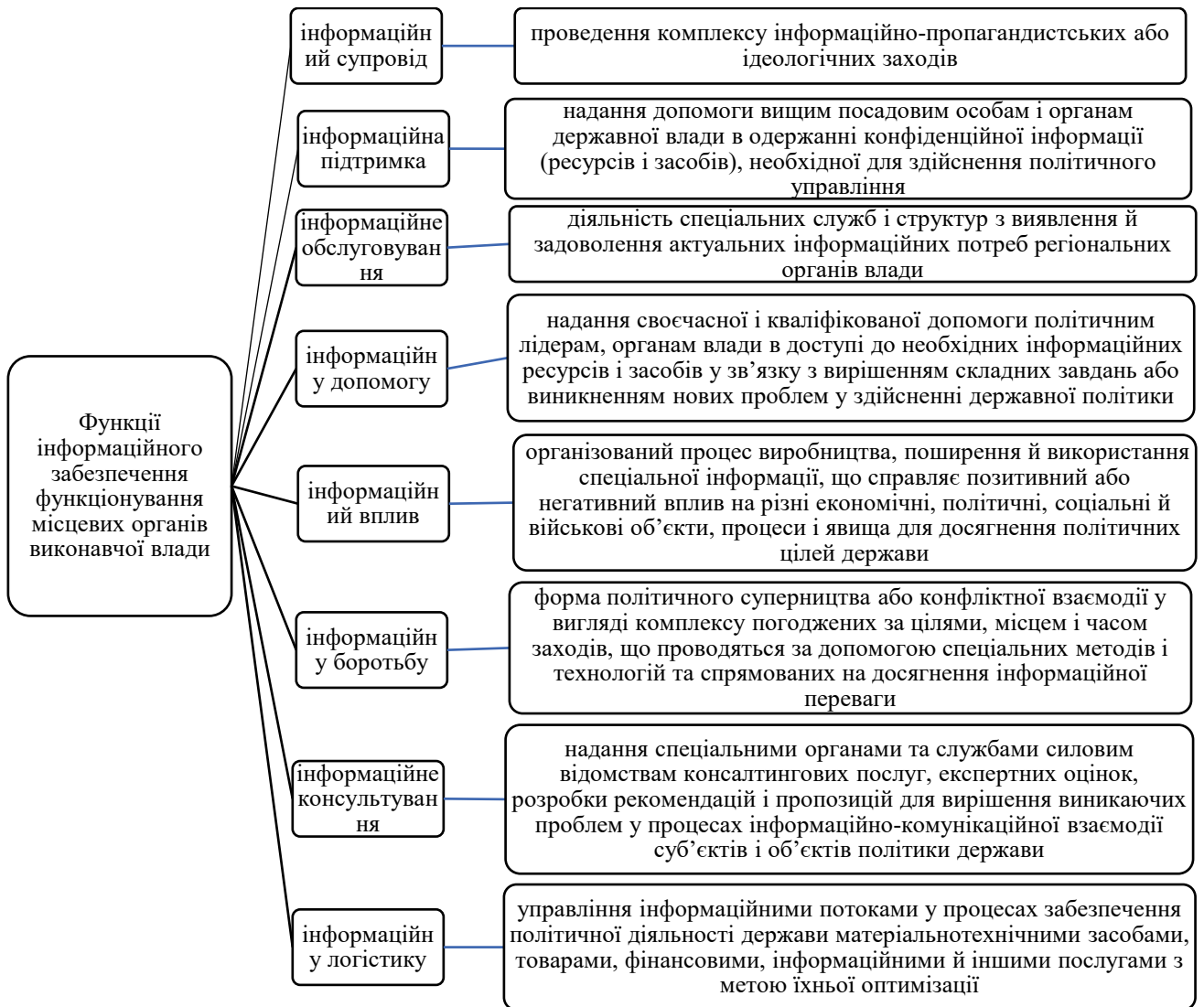

Рис 1.1. Функції інформаційного забезпечення функціонування місцевих органів виконавчої влади

Згідно інформації Всесвітнього економічного форуму в Давосі (Швейцарія), зокрема доповіді «Глобальний звіт про розвиток інформаційних технологій 2012: Життя у гіперзв'язаному світі», та за даними аналітичної групи Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum), рейтинг України за глобальними індексами, навіть попри кризу, пандемію, війну позиція нашої країни, які що стосуються інформаційно-комунікаційних

технологій, має позитивну динаміку і суттєво покращилась у період з 2010-2012 р. до 2021 р.

Ці показники становили:

- «глобальний індекс конкурентоспроможності 2012 – 2013 (WEF Global Competitiveness Index)» – 73 місце із 144 країн, а вже у 2021 р. – 54 місце із 144 країн;
- «індекс технологічної готовності 2010 – 2011 (WEF Technological Readiness Index)» – 81 місце із 144 країн, на 2021 р. – 53 місце із 144 країн;
- «Індекс мережевої готовності 2011 – 2012 (WEF Networked Readiness Index)» – 75 місце із 142 країн, у 2021 р. – 64 місце із 142 країн;
- «готовність уряду (Government readiness) – 122 місце із 138 країн», у 2021 р. Україна досягла показника - 60 місце із 138 країн ;
- «використання урядом (Government usage) – 75 місце із 138 країн», у 2021 р. - 55 місце із 138 країн;
- «рейтинг за електронною готовністю 2010 (EIU e-Readiness Ranking) – 64 місце із 70 країн», натомість у 2020 р. – 50 місце із 70 країн;
- «Індекс електронного уряду ООН 2011 – 2012 (UN e-Government Index) – 68 місце із 193 країн», в 2021 р. - 50 місце із 193 країн [11].

Щодо показника «технологічна готовність», в Україні є значний розрив його значення в регіонах. Так, чільне місце посідає Київ, також до топ-п'ятірки увійшли Харківська, Одеська, Дніпропетровська та Донецька області. Це природньо, адже це традиційно промислово розвинені області, й в цій галузі вони є лідерами. Найнижчий рівень показника має Рівненська область.

Впровадження електронного урядування в Україні і його потужний швидкий розвиток упродовж 2019-2022 рр. стали важливим засобом здійснення інформаційних функцій публічної служби, який передбачає: «забезпечення повного доступу до інформації (закони, законопроекти, інші нормативно-правові акти, форми необхідних документів, а також економічні чи наукові дані) через Інтернет; створення можливостей для більш зручної взаємодії з чиновниками через електронні канали, наприклад, можливості

заповнювати документи, які потрібно подати, в електронній формі; підвищення підзвітності уряду через збільшення прозорості його операцій, що знижує ризик корупції; підтримку виконання цілей розвитку способом зменшення часу та матеріальних витрат для суб'єктів малого бізнесу під час спілкування з державними органами, а також через забезпечення сільських та інших периферійних спільнот інформаційно-комунікаційною інфраструктурою» [12].

Не на останньому місці за значущістю у поширенні неупередженої інформації є участь громадян. Сьогодні громадяни, принаймні більшість з них, в територіальних громадах залучені у процес прийняття рішень інститутами публічної влади за допомогою використання інструментів е-урядування, що здійснюється шляхом «інформування державними органами громадськості про проблемні питання; їх участі в обговоренні; висловлення громадськістю рекомендацій та побажань стосовно рішення, що буде прийматися». Однак і тут не обходиться без проблем. На сьогодні великою проблемою електронного уряду залишається «відсутність можливості охопити й активізувати більшість населення, особливо на регіональному рівні, яка виникла внаслідок економічних та інформаційно-технічних обмежень: цифрової нерівності населення; обмеженого доступу до Інтернету; недостатньої автоматизації. І соціально-психологічних чинників: відчуження від влади і недовіра до неї; звичка до особистої взаємодії, що особливо важлива для громадян похилого віку, які становлять значну частку користувачів соціальних державних послуг» [13].

Сьогодні вирішення цієї проблеми дещо здвинулось з місця, цьому сприяло впровадження е-урядування через створення пілотної версії «Єдиного державного порталу адміністративних послуг». Це - потужна цифрова система, «функціональні можливості якої передбачають доступ до інформації про адміністративні послуги, суб'єктів надання таких послуг, нормативно-правові акти, що регулюють питання надання адміністративних послуг у відповідній сфері суспільних відносин». Цей портал розроблено у 2012 р. й

декілька років він працював у режимі тестування,. На сьогодні портал працює повноцінно, маючи в своєму активі декілька десятків стандартних публічно-адміністративних послуг. У 2012 р. також було впроваджено в експлуатацію програмне забезпечення «Реєстраційний портал» в пілотній версії. Цей ресурс «дозволяє формувати та подавати пакет документів в електронному вигляді для проведення державної реєстрації таких осіб у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців» [14].

Так, у Дніпропетровській області запущено пілотний проект «Електронний регіон», який має 53 підпроекти е-урядування; у Донецькій області створено регіональний центр «Відкрита влада»; у Вінниці працює мережа центрів з публічних послуг «Прозорий офіс»; в Харківській області створено інформаційну систему «Електронна Харківщина»; в Одеській аналогічна система отримала назву «Електронний регіон»; у Львові є «інформаційні веб-портали, відкрито єдиний центр надання інформаційно-консультативної допомоги населенню, запроваджено телемедичну мережу та інформаційно-аналітичну систему «Е-лікарня»»; у Полтавській області реалізовано низку е-ресурсів щодо геоінформаційних технологій; у Києві є центри послуг «Електронна столиця»; в Івано-Франківську працює веб-портал послуг «Універсам послуг»; в Чернівецькій поки що як пілотний реалізується «проект інформаційно-аналітичної системи регіонального управління» тощо [14].

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» створено «Єдиний веб-портал органів виконавчої влади», клієнтами якого стали «понад 500 тис. відвідувачів щомісяця». Наразі створюються та активно функціонують портали регіональних та місцевих адміністрацій і територіальних громад. Однак, згідно моніторингу сайтів інститутів публічної влади стосовно виконання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», об'єктом якого були стали «16 сайтів міністерств України та 728 сайтів органів місцевої влади» а також «державні адміністрації (обласні,

районні, Києва, районні в Києві) – 525 шт. та органи місцевого самоврядування (ради областей та міст обласного підпорядкування) – 203 шт.» [16], було виявлено низку суттєвих недоліків.

Критерії, за якими проводився моніторинг було визначено такі:

«1) наявність сайту; 2) наявність розділу "Доступ до публічної інформації"; 3) наявність ІПБ відповідальної особи; 4) наявність адреси електронної пошти; 5) наявність контактного телефону; 6) наявність форми запиту; 7) наявність розпорядження про службову інформацію» [16].

Результати аналізу показали, що «11 % місцевих адміністрацій взагалі не мають сайту». У 26 % адміністрацій відсутній розділ «Доступ до публічної інформації». «Лише на 19 % сайтів наявна інформація щодо відповідальної особи за доступ до публічної інформації. Наявність електронної адреси є на 61 % сайтів місцевих державних адміністрацій. Наявність контактного телефону відсутня в 45 % сайтів. Наявність форми запиту є лише на 47 % сайтів, тоді як розпорядження про службову інформацію – на 57 % сайтів» [15].

Зрештою виявлено, що лише 6 % місцевих рад не мають сайту, що є високим показником у порівнянні з періодом до початку децентралізації. Наявність сервісу «Доступ до публічної інформації» є на 68 % сайтів. Зазначимо, що під час війни, починаючи з 24 лютого 2022 р багато інформації на сайтах є закритою (про бюджет, про окремі рішення тощо), але сайти є. Лише 15 % сайтів ОМС містять інформацію про відповідальних за доступ до публічної інформації. «Наявність електронної адреси, на яку можна надіслати запит на інформацію, є на 50 % сайтів, наявність номеру телефону, за яким можна висловити усний запит на інформацію, – на 48 % сайтів. Наявність форми запиту є на 48 % сайтів, наявність розпорядження про службову інформацію – на 46 % сайтів» [15]. Також не всі ОМС мають стійкий Інтернет-сигнал не системно працюють інформаційні ресурси, у багатьох територіальних громадах чи окремих селах ще, на жаль, немає доступу до

Інтернету. В умовах війни ця проблема ще загострилась через бомбардування електричної інфраструктури і знеструмлення територій.

Таким чином, аналіз свідчить про наявність низки проблем, які потребують вирішення, тому для забезпечення реалізації всіх функцій інформаційного забезпечення ОМС необхідно запровадити заходи для вирішення широкої низки завдань, які ми узагальнили на рис 1.2.

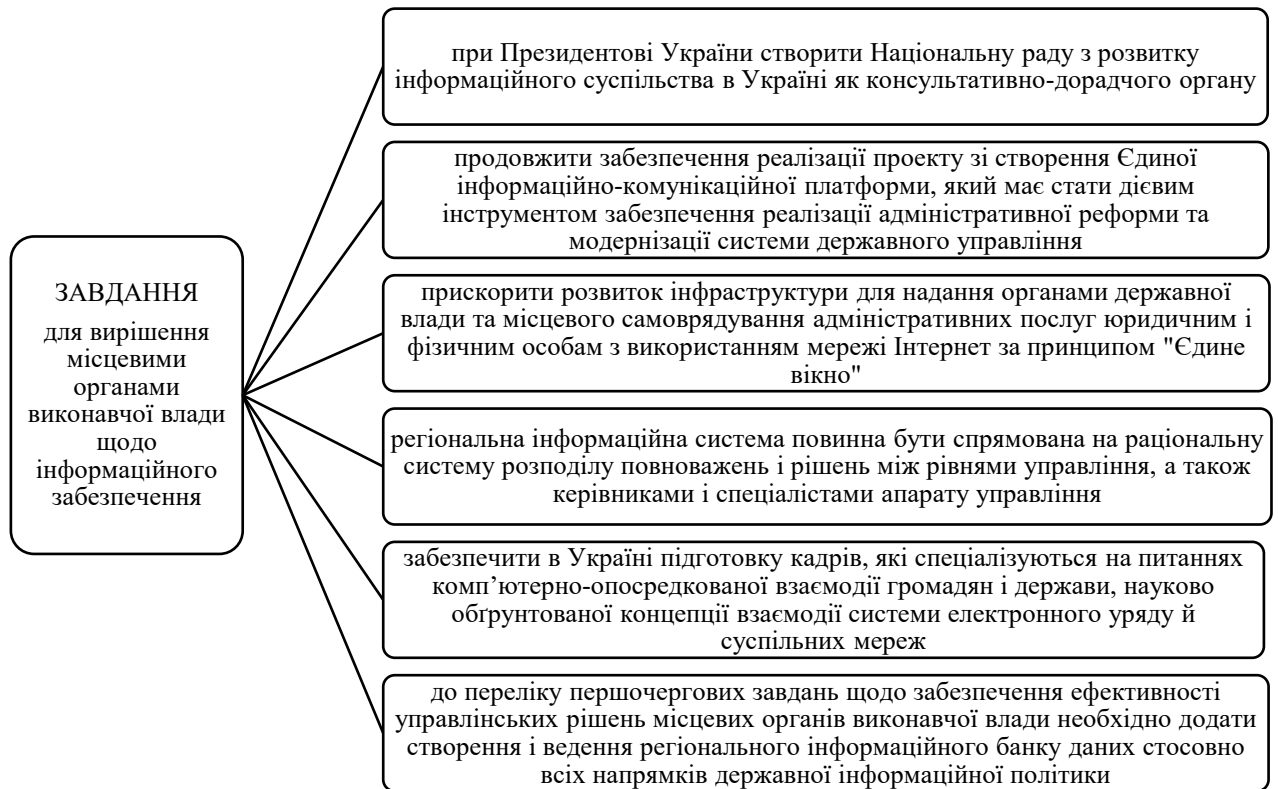

Рис. 1.2. Завдання для вирішення місцевими органами виконавчої влади щодо інформаційного забезпечення

Враховуючи вищенаведені завдання, розглянемо теоретичні основи публічного управління в умовах розвитку цифровізації публічного управління і суспільства.

1.2. Теоретичні основи публічного управління в умовах розвитку цифровізації публічного управління і суспільства

Запровадження електронної системи управління документами є одним з найбільш важливих процесів у публічному управлінні сучасної України. Сьогодні розвиток системи цифрових технологій і інформаційного

забезпечення в публічному управлінні «дозволяє отримувати значні переваги і для приватних компаній – підвищення продуктивності та конкурентоспроможності, а також і для людей – здобуття нових знань і навичок, вибір роботи та розширення можливостей». В Указі Президента України «Про Стратегію сталого розвитку – Україна – 2020» щодо методів її реалізації, зазначено, що вона має здійснюватися «шляхом розроблення та прийняття в установленому порядку відповідних нормативно-правових актів, щорічних планів дій, моніторингу стану їх виконання» [1]. Іншими словами, реалізація будь-якої стратегії, та, більше, - будь-якого управлінського рішення, неможливе «без широкого застосування сучасних інструментів електронного урядування, у тому числі автоматизації обробки великих обсягів даних та інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень, оптимізації та автоматизації адміністративних процесів, запровадження електронних форм взаємодії», пишуть Т. Биркович, В. Биркович, О. Кабанець, [13]. Також додамо, що «система державного управління в Україні не відповідає потребам країни у проведенні комплексних реформ у різних сферах державної політики та її європейському вибору, а також європейським стандартам належного управління державою. Україна займає низькі позиції у світових рейтингах конкурентоспроможності, пов'язаних із державним управлінням» [13]. Таким чином, суспільство «стає все більш залежним від цифрових технологій, відбувається «цифровий перехід» від систем і процесів індустріальної економіки і інформаційного суспільства до «цифрової» економіки та «цифрового» суспільства», зазначає О. Корнійчук, «Така (*цифрова*- курсив наш, В.Р.) трансформація приводить до появи нових, унікальних систем і процесів, що становлять їх нову ціннісну сутність» [18].

Впровадження інформаційних технологій у публічному управлінні «дозволяє підвищити ефективність: міжвідомчої взаємодії; персональної і колективної роботи співробітників федеральних органів державної влади» [18] та сприяє доступності публічних послуг. Визначення пріоритетів у використанні інформаційних технологій у публічному управлінні опирається

на ключову ціль- отримання соціально «значущого та економічного результату і обсягу відповідних ресурсів»[18].

Отже, за нашим баченням, сьогодні інформаційно-комунікаційних технології (далі - ІКТ) – це «найбільш ефективний засіб взаємодії держави і суспільства, саме під впливом розвитку глобального інформаційного суспільства, виконання державою її конституційних обов'язків щодо надання послуг громадянам за допомогою мережі Інтернет стає для громадян більш доступним, сьогодні е-урядування, використання якого забезпечує продуктивну взаємодію всіх гілок влади як між собою, так і з суспільством, значно спрощує процедури отримання публічних послуг»[13].

Отже, електронне урядування, в сучасній Україні, де триває війна, є найбільш ефективною формою організації публічного управління, яка сприяє підвищенню відкритості та прозорості, водночас безпеки й оперативності діяльності органів державної влади та ОМС, а також їх ефективності щодо міжвідомчої взаємодії; надання публічних послуг; персональної і колективної роботи з метою формування демократичної, правової і безпечної держави, орієнтованої на громадян і процвітання своєї країни.

Як зазначено у «Концепції розвитку електронного урядування в Україні» електронне урядування, або е-урядування – «форма організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян» [19].

За очікуваннями експертів «Всесвітнього економічного форуму», у найближчі 10 років цифровізація, яка сьогодні має непізнаний великий потенціал, «може надати додатково понад 30 трлн дол. США доходів для світової економіки (до 2025 р.)» [20].

Для впровадження цифрових технологій у публічне управління так, щоб це було звичною щоденною практикою уже сьогодні «слід застосувати десять

головних стратегічних технологій державного управління та діяльності. Тут не йдеться про те, що керівники державних установ України повинні негайно витратити на них ресурси, це радше перелік стратегічних технологій, багато з яких вже відповідають українським реаліям та можуть використовуватися на шляху трансформації та реформування» [21]. Причому важливим є цей рух знизу, тобто чим швидше в ОМС будуть запроваджені і реалізовані програми цифрового розвитку, інформаційної політики тощо, тим більш легкою буде подальша робота з цифровізації суспільства в цілому.

«Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018- 2020 роки», схвалена розпорядженням КМУ від 17 січня 2018 р. № 67-р, має положення, що «при системному державному підході «цифрові» технології будуть значно стимулювати розвиток відкритого інформаційного суспільства як одного з істотних чинників розвитку демократії в країні, підвищення продуктивності, економічного зростання, а також підвищення якості життя громадян України» [22].

Так, О. Дубас, зазначає, що «для побудови сервісної держави слід удосконалювати і рівень самого «сервісу», тобто надаваних послуг» [23]. Заради справедливості зазначимо, що надання адміністративних послуг через Центри адміністративних послуг є великим технологічним і сервісним проривом, але Україні ще далеко до статусу держава-сервіс. Додамо також, що цифровий сервіс дозволяє також дистанціонувати посадової особи від відвідувача ще має й ефект мінімізації корупційних проявів.

Таким чином, цифровізація публічного адміністрування, інформаційні технології в роботі державних службовців і посадових осіб зосереджена на певних стандартах цифрових сервісів європейських країн та спрямована на посилення міжнародної співпраці з метою інтеграції України до ЄС.

Проте важливим є не лише цифровий сервіс надання публічних послуг, а й застосування електронної системи документообігу. Урядом ставились такі рівні показників: «частка центральних органів виконавчої влади, які здійснюють автоматичний міжвідомчий документообіг (інтегровані до

міжвідомчої системи електронного документообігу), повинна поступово збільшитися з 10 відсотків у 2016 році до 100 відсотків у 2018-му. В порядку забезпечення заходів «координації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, військових формувань, підприємств, установ і організацій» частка документів, якими центральні органи виконавчої влади обмінюються в електронному форматі, повинна збільшитися з 5 до 90 відсотків у 2020 році. Частка місцевих органів виконавчої влади, які здійснюють автоматичний міжвідомчий документообіг, повинна збільшитися з 1 до 80 відсотків у 2020 році» [24].

Більше того, наголошуючи на важливості фінансування цифрових технологій, «країни, які доповнюють інвестиції у нові технології масштабними економічними реформами, отримують цифрові дивіденди у вигляді прискорення економічного зростання, збільшення кількості робочих місць і підвищення якості послуг. Такі реформи передбачають вдосконалення нормативно-правової бази, що дозволяє організаціям використовувати можливості Інтернету для конкуренції та інновацій, приведення кваліфікації працівників відповідно до вимог нової економіки, що дозволяють людям повною мірою використовувати можливості цифрових технологій, та забезпечення підзвітності інститутів, що забезпечує оперативне реагування держави на потреби та вимоги громадян» [18].

Уже зараз, враховуючи ті виклики з якими Україна і світ зіткнулись сьогодні (пандемія COVID-19 у 2020-2021 рр, російсько-українська війна з 2014 р і її гаряча стадія з 24 лютого 2022 р.), ми маємо можливість належно оцінити переваги й можливості, що дали людству інноваційні цифрові технології, та констатувати той факт, що без активного застосування новітніх досягнень інформаційних та інших провідних технологій, управляти державою, економікою, розвивати науку і освіту, технології промислових виробництв, у тому числі озброєння, важко, надалі - взагалі неможливо. Тому «розвиток інформаційного суспільства в Україні та впровадження ІКТ в усі сфери суспільного життя, зокрема у діяльність органів державної влади та

органів місцевого самоврядування, є одним з пріоритетних напрямів державної політики» [13].

Цифрові технології мають ще один дуже важливий аспект. Так, на думку І. Струтинської та Г. Козбур, з якими ми цілком погоджуємось, цифрові технології поступово «стали базою». Як сніжний ком починається від краплі і переростає в лавину, так цифрове суспільство від одного цифрового застосунку перетворюється на цифрове суспільство, зрештою, відбувається «цифровий перехід» від «аналогових» систем до інформаційного суспільства (з поширенням ЗМІ, мобільного зв'язку, Інтернету тощо) до наступного щаблю - «цифрової» економіки, «цифрового» уряду, «цифрового» суспільства. Це стимулює виникнення унікальних систем і процесів, та спонукає виробництво нових продуктів і товарів..

А система публічного управління і адміністрування уже просто неможлива без цифрових технологій. Втім, для пошуку напрямів удосконалення ми маємо оцінити зарубіжний досвід внутрішньої політики органів місцевого самоврядування та їх інформаційного забезпечення.

1.3. Зарубіжний досвід внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування

Україна в цифровому просторі новачок, бо поки ми загнивали адміністративно-командній системі в складі Радянського Союзу, а потім, з відновленням незалежності, схоластично розбудовували свою державність, США, Європейські країни, Японія тощо великими кроками розбудовували інформаційно-цифрові суспільства у своїх країнах. Інформаційні і цифрові технології охопили практично всі країни світу, за винятком деяких країн, де панують тоталітарні режими, або середньовічний уклад жаття, або і те, і те. Тож, в більшості країн світу упродовж декількох десятиріч урядами приділяється велика увага цифровим й інформаційним технологіям як в сфері

реалізації функцій публічного управління, так і щодо інших сервісів, де надаються різноманітні послуги.

Тож, в розвинених країнах, «одним з пріоритетних стратегічних завдань та загальнонаціональних пріоритетів розглядається впровадження ІКТ та розвиток елементів цифрового суспільства», створюючи своїм існуванням «цифрову сферу сучасного соціуму», яка не лише «визначає економічний та інноваційний потенціал держави» [13], вона визначає потреби і запити на освітні послуги, зумовлює рівень соціального сервісу, забезпечує підвищенню або за відсутності зниженню ефективність публічного управління тощо.

Втім в кожній країні склалась своя національна модель розвитку інформаційного і цифрового суспільства, хоча є й певні спільні ознаки. Зазначимо, що незважаючи на варіативність моделей, ефективність їх застосування залежить від «культурно-цивілізаційного середовища країни, в якій реалізується та чи інша модель, відповідно, не існує універсальних моделей публічного управління за допомогою механізмів цифровий трансформації, багато аспектів залежать від рівня розвитку інституційного середовища країни». На даному етапі рівня цифровізації в Україні такої моделі цифрового публічного управління не існує, це негативно впливає на ефективність не просто державної інформаційної політики, а й загалом на престиж державної влади.

Застосування інформаційних і цифрових технологій просякло в життя кожного громадянина й кожного інституту, так як сприяє і полегшує комунікацію, «змінює склад і статус їх учасників, принципи просторової взаємодії шляхом мережевого спілкування, підвищує децентралізацію прийняття управлінських рішень в державному і приватному секторі» [25].

Цифрову трансформацію можна керувати чотирма принципами з огляду на те, що всі європейські технології сьогодні є людиноцентричними, тому і європейське цифрове майбутнє вкладається в такі принципи:

- «економіка і конкурентоспроможність;
- суспільні виклики та клімат;

- демократія, довіра та різноманітність;
- суверенітет і безпека» [26, 5 с.].

Тобто уряд ЄС вважає, що Європа може підготуватися до отримати вигоду від цієї цифрової трансформації в інклюзивний спосіб і сталий, на благо всіх європейців. «До 2030 р. внесок кумулятивні додаткові нові цифрові технології до ВВП може скласти 2,2 трильйона євро в ЄС, або 14,1% більше порівняно з 2017 роком» [26, 5 с.].

Визнано, що цифрові технології змінюють світ і життя людей. Цифрова стратегія ЄС має на меті змусити цифрову трансформацію працювати на користь людей і підприємств, одночасно допомагаючи досягти мети створення кліматично нейтральної Європи до 2050 року. Євро Комісія має намір зробити «цифрове десятиліття» Європи. Тобто Європа повинна ще посилити свій цифровий суверенітет і встановити стандарти, а не наслідувати стандарти інших, з чітким акцентом на даних, технологіях та інфраструктурі. Також з метою вирішення проблем погіршення безпеки через агресію Росії проти України та для посилення спроможності ЄС захищати своїх громадян та інфраструктуру, Євро Комісія запропонувала посилити політику ЄС щодо кіберзахисту, для чого було розроблено та «План дій щодо військової мобільності 2.0» [26]. Але кібербезпека не єдина проблема, що сьогодні стоїть перед урядами країн ЄС щодо інформаційного суспільства.

Розуміння політичних проблем, пов'язаних із тенденціями цифровізації в Європі, вимагає їх кількісної оцінки, пов'язаної з майбутньою динамікою доступу до цифрових платформ та їх використання та забезпечення такого доступу для всіх. Кількісна оцінка проникнення цифрових технологій ставить перед дослідниками кілька проблем. Наукова література, присвячена розбіжностям у застосуванні цифрових технологій, часто поєднує конкуруючі змінні, що вимірюють різні аспекти, пов'язані з явищем цифровізації, у показники за допомогою факторного аналізу (наприклад, «Cruz-Jesus, Citation2012; Lucendo-Monedero, Citation2019; Pyic-Подпігес, Citation2018; Vicente & López, Citation2011» та ін. [26]).

Для оцінки результативності впровадження будь якої моделі цифровізації у публічному управлінні необхідна система показників, заснована на «результатах досліджень ринку інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, проведених українськими та закордонними компаніями; рейтингових оцінках таких міжнародних організацій, як ООН, ЄС, Світовий Банк, ІТУ, ОЕСР та ін.». Доволі розумним є підхід, заснований на застосуванні порівняльного аналізу існуючих моделей. Сьогодні в світі застосовується більше 20 міжнародних е-індексів, ми навели самі відомі (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Міжнародні композитні ІКТ-індекси

Назва індексу	Рік розробки та офіційного впровадження	Розробник
Індекси Гарвардської методики оцінки мережевого світу (Networked Readiness Index)	1990	Гарвардська школа
Індекс інформаційного суспільства (Information Society Index, ISI)	2005	Компанія IDC
Індекс цифрової спроможності, або цифрової перспективи (Digital Opportunity Index, DOI)	2015	ІТУ у межах WPIS
Індекс цифрового доступу (Digital Access Index, DAI)	2015	ІТУ

Однак тут криється і певна загроза: без розумного управління, цифровізація може бути нерівномірною на різних територіях та може вплинути чистий негативний вплив на зайнятість і рівність. Тому в країнах ЄС вважають, що важливим напрямом в цифровому публічному управлінні є «створення єдиного інформаційного простору для державних органів влади, населення, приватного бізнесу та громадських організацій як рівноправних суб'єктів управління». У деяких сферах Європа відстає від інших регіонів (США, Сінгапур, Японія), тому навіть в уряді ЄС вважають, що будуть потрібні активні дії для того щоб стимулювати розвиток і впровадження інформаційних і цифрових технологій без шкоди для окремих громадян чи прошарків громадян.

Втім, якщо розглядати моделі з точки зору можливості їх застосування в м. Марганець, тут цікавими є технології розумних міст, які перетворюють цифрові технології на технології для громадян. Вони передбачають краще використання ресурсів і менший вплив на навколишнє середовище. Технології розумних міст мають великий потенціал для широкого покращення якості життя громадян через кращу охорону здоров'я, кращу мобільність, зниження злочинності, скорочення викидів і зниження споживання води тощо. Однак, знову ж таки залишене без контролю, неправильне використання певних технологій т може призвести до вторгнення в приватне життя громадян і нехтування їх правами (наприклад, масове стеження). Ці технології знаходяться на різних стадіях розвитку. Багато ще вимагають значних інвестицій у дослідження та інновації широко прийняті та породжують більшість їх економічних чи соціальних значення.

Ці виклики, однак, не означають, що Європа не буде продовжувати будувати цифрове суспільство і е-врядування. Навпаки, заперечуючи в перехідних сил, а не активне управління ними набагато більші ризики для Європи: з потенційною економічною стагнацією, зростання нерівності та зростання витрат на соціальне забезпечення.

У цьому контексті важливим є аналіз моделей публічного управління, які вже реалізовані в країнах ЄС. «Порівняльний аналіз моделей публічного управління в різних країнах свідчить про те, що інститути та механізми державної влади США, країн Європи, Японії, Росії та інших країн обумовлені різним історичним, політичним, економічним досвідом та культурними традиціями» [27]. Серед основних факторів, які визначають швидкість і ефективність процесу цифровізації та дієвість публічного управління в країнах, які впровадили низку цифрових платформ є такі:

- «активне впровадження нових знань та глобальних інформаційних технологій у всі сфери суспільного життя;
- розвиток громадського суспільства та соціального партнерства в цифровому середовищі;

- особливості створеної у країні моделі ринкової економіки, які виражаються у стимулюванні свободи підприємництва, вільного руху робочої сили, конкурентності ринків;

- ступінь децентралізації влади та ефективність проведення структурної та регіональної політики для поліпшення соціально-економічних умов життя громадян;

- ступінь розвитку економіки країни, який визначає матеріальні можливості людей щодо використання сучасних інформаційних технічних засобів;

- реалізація соціально значущих проектів, що сприяють дотриманню принципів соціальної рівності та справедливості в цифровій економіці»[26].

У табл. Наведено декілька економічних моделей з різними варіантами співвідношення держави та ринкових відносин в сфері цифрової економіки (табл. 1.2).

Корисним для України є досвід Великобританії та Канади, де процес цифрової трансформації практично завершений і здійснено побудову системи публічного управління, яка б відповідала викликам цифрової економіки. Зокрема, у Великобританії була реалізована «стратегія модернізації уряду, особливе значення в якій відігравала програма заходів зі створення системи електронних державних послуг «Електронні громадяни, електронний бізнес, електронний уряд»». Ключові розробки стратегії базувались на потребах надання публічних послуг. Створення у Великобританії системи «Електронний уряд» (E-government) «дозволило їй стати одним з лідерів серед інших європейських країн в цьому напрямку».

Таблиця 1.2

Моделі цифрової економіки зарубіжних країн

Модель	Характеристика моделі
Модель США	В моделі превалюють конкуренція та ринкові методи, державне втручання здійснюється в рамках ліберальної ідеології
Соціально-ринкова модель (країни ЄС)	В моделі держава відіграє активну роль в забезпеченні добробуту громадян, пом'якшення наслідків економічних ризиків, але вартість соціальних програм досить висока, що призводить до зростання податків, появи проблем на ринку праці
Модель державного капіталізму (Росія, Китай)	В моделі держава займає активну економічну позицію, бере участь в управлінні багатьох приватних компаній, в контролі над основними галузями економіки, банківській сфері, ЗМІ. Це дає можливість контролювати темпи розвитку економіки і суттєво впливати на перерозподіл суспільних благ

Цим шляхом пішов і уряд Канади, де у результаті цифрової реформи було впровадження системи публічних послуг. «В рейтингу ООН з розвитку електронного урядування в країнах світу Канада посіла 11 місце з індексом 0.8430» [28]. Окрім цього цифровізація охопила такі види діяльності: банківські платежі, он-лайн-покупки для бізнесу і громадян, побудова ланцюгів взаємодії бізнесу і громадян тощо. Це популярний метод надання послуг для 95% канадців. Впровадження електронного уряду в Канаді В 1994 році в Канаді мало такі етапи:

- «розпочалась реалізація програми «Інформаційна магістраль».
- з 1997 р. уряд підтримував курс на поступове постійне впровадження е-урядування;
- з 1999 р. після засідання парламенту, е-урядування стало одним із ключових компонентів стратегії уряду Канади;
- з 2001 р. в Інтернеті вже були розміщені всі документи, нормативні акти, інформація про конкурси і тендери.
- з 2005 р. урядова програма "Уряд у режимі он-лайн" (Government On-Line, GOL) забезпечує громадян Канади всебічною інформацією та всіма необхідними послугами.

–Усі урядові послуги були переведені в Інтернет до кінця 2005 р.» [28].

Важливе місце займає внутрішня політика органів місцевого самоврядування, основними засадами якої є насамперед сприяння розвитку місцевого самоврядування та стимулювання розвитку територіальних громад за рахунок «утвердження місцевого самоврядування як фундаменту

народовладдя, розширення повноважень місцевих рад шляхом децентралізації функцій органів державної влади, гармонізація загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів» [29].

Зв'язок інформаційно-комунікаційних технологій та електронного урядування як елементів публічного управління наведено на (рис. 1.3).

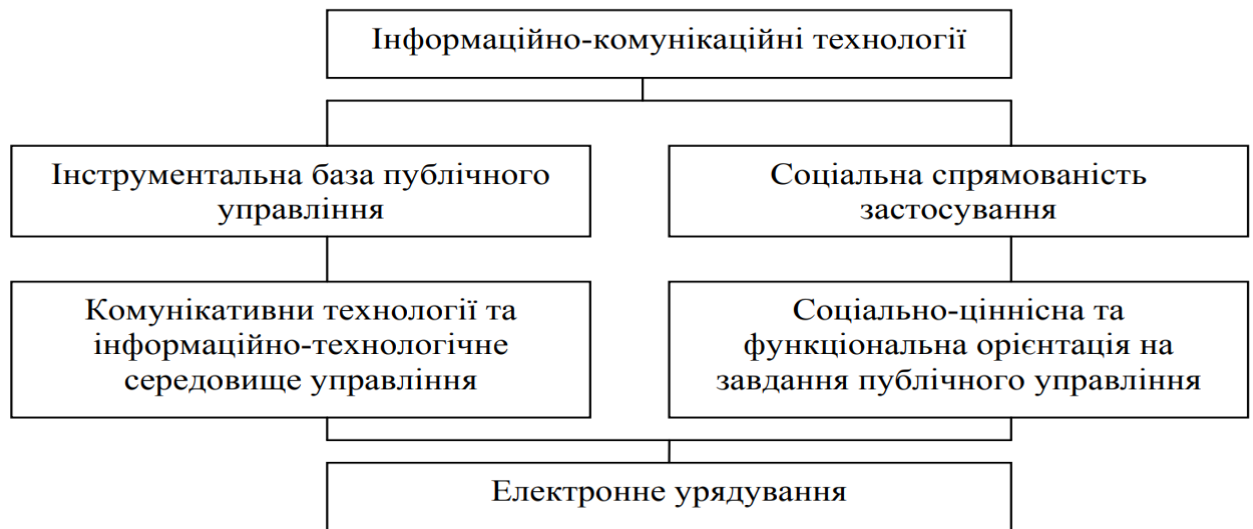

Рис. 1.3. Зв'язок інформаційно-комунікаційних технологій та електронного урядування

Завдання внутрішньої політики наведені у Додатку А.

Виходячи з цього, модель цифрового публічного управління формувалась відповідно певних періодів інформаційного суспільства. Побудовану становлення моделі цифрового публічного управління з організаційної точки зору доцільно здійснювати у наступній послідовності в декілька етапів (рис. 1.4).

Таким чином, ми пропонуємо етапізацію організаційного проектування моделі цифрового публічного управління розбудови інформаційного суспільства.

Ця модель враховує взаємодію двох підсистем: внутрішньої урядової інформаційної інфраструктури та зовнішньої інформаційної інфраструктури, які, в свою чергу є складовими внутрішньої політики.

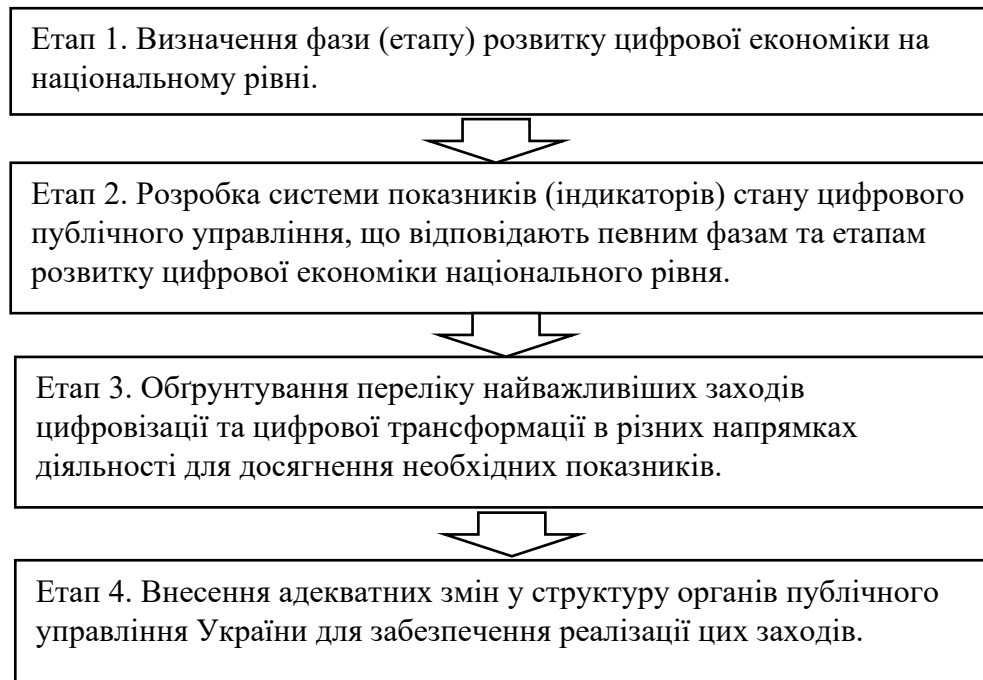

Рис. 1.4. Етапізація організаційного проектування моделі цифрового публічного управління

В сенсі структурних складових, модель цифрового публічного управління включає:

- «складові системи державного управління (*цифровою економікою* – курсив наш, В.Р) (органи влади, структурні підрозділи та ін.);
- принципи, функції та завдання органів влади у реалізації механізму публічного управління;
- складові цифрової інфраструктури держави;
- показники (індикатори) розвитку цифрової економіки»[26].

Отже, інформаційні і цифрові технології, що впроваджуються урядами провідних країн, за своєю суттю не мають кордонів, їх ринок є глобальним, а конкуренція напружена. Конкуренція навіть більше, ніж на традиційні товари і послуги, адже багато цифрових бізнес-моделей, таких як платформи або хмарні послуги, отримують вигоду або потребують критичної маси користувачів і операторів у великому масштабі – це глобальний бізнес, де переможець отримує все. Таким чином, щоб країни отримали всю цінність цифрової трансформації, необхідне прийняття та впровадження поміркованих

цифрових рішень, а також встановлення міцної міжнародної позиції в цифровому світі.

Висновки до розділу 1

1. Система державного управління є соціальною системою. Головною роллю системи державного управління є створення та налагодження функціонування механізму реалізації державної влади задля забезпечення комфортного розвитку суспільства на кожному історичному етапі. Місце, яке займає система державного управління в загальній системі державного будівництва обумовлює можливі джерела впливу на її модель.

2. Визначено, що державна інформаційна політика є ключовою складовою зовнішньої і внутрішньої політики країни й охоплює всі сфери життєдіяльності суспільства. Категорія «інформаційна політика» є сукупність дій, алгоритмів і процедур що поєднує управління, контроль і підтримка процесу інформаційного забезпечення інститутів публічного управління і суспільства в цілому. Завдання інформаційної політики полягають у досягненні суспільної згоди між різними суб'єктами публічного управління, бізнесу, суспільства і забезпечити належне функціонування суспільства й держави. Важливий вплив на формування на принципів інформаційної політики накладають стан і рівень розвитку політичної, економічної й соціальної системи, а також інститутів державної влади і органів місцевого самоврядування, що існують і взаємодіють на певній території й у глобальному просторі. За даними Всесвітнього економічного форуму в Давосі рейтинг України за індексами, що стосуються інформаційно-комунікаційних технологій, в порівнянні із сукупною кількістю країн, має позитивну динаміку і суттєво покращились у період з 2010-2012 р. до 2021 р.

3. Модель системи державного управління не може носити кінцевий результат, але відслідковувати системні трансформації можна за результатами досягнення поставлених перед системою цілей, функцій або за допомогою

принципу історизму. Тобто здійснювати аналіз моделі системи державного управління в конкретній історичний момент або епоху. Всі перетворення, що відбуваються в суспільстві та державі на пряму впливають на запуск трансформаційних процесів в системі державного управління. Разом з цим джерелами системних трансформацій також є зовнішні фактори – економічні, політичні, екологічні тощо.

2. Глобалізаційними та інтеграційними тенденціями розвитку сучасного світу є прагнення побудови інформаційного суспільства, яке прагне вести діалог з органами державної влади на якісно іншому рівні, а громадяни можуть займатися тими видами діяльності, які були їм недоступні в постіндустріальному світі. Зростає цінність інформації, знань і освіти. З появою якісно нових потреб суспільства змінюється і система державного управління. Публічне управління знаходиться під впливом багатьох факторів, але саме інформаційне суспільство, як новий тип постіндустріального суспільства знань стає визначальним викликом сьогодення.

3. До основних напрямів подальшого розвитку інформаційного суспільства в Європейському Союзі є формування Єдиного цифрового ринку ЄС. Сутність концепції національної інформаційної інфраструктури США, узагальнюючи все різноманіття її аспектів, можна визначити у взаємодії телекомунікаційних технологій та інформаційних ресурсів з метою забезпечення потреби в інформації населення, а також органів влади для оперативного реагування, яке полягає в упередженому впливі на різні боки життя суспільства. Усі установи освіти, соціальної сфери, культури переведені в Інтернет з широким набором електронних послуг, а більша частина діяльності державних установ здійснюється через Інтернет. Надаються інформаційні послуги як у сфері офіційної державної політики, соціальної сфери, так і в приватному секторі та передбачають наявність пошукової системи та зворотного зв'язку. На підставі аналізу зарубіжного досвіду нами запропоновано етапізацію організаційного проектування моделі цифрового публічного управління розбудови інформаційного суспільства.

4. Україні необхідно зайняти гідне місце в системі міжнародних інформаційних відносин в контексті необхідності побудови та розвитку інформаційного суспільства. Саме тому державна влада в Україні, заручившись допомогою науковців, має визначити загальні теоретико методологічні аспекти наукового розуміння інформаційної глобалізації, як світоглядної основи, а саме: усвідомлення та глибокого аналізу сучасних економічних, суспільних процесів, що відбуваються в українському суспільстві та у світі; дослідження ролі та місця інститутів інформаційного суспільства у процесі реформування державного управління, покращення якості державних послуг, підвищення іміджу держави.

Нами запропоновано етапізацію організаційного проектування моделі цифрового публічного управління розбудови інформаційного суспільства. Ця модель враховує взаємодію двох підсистем: внутрішньої урядової інформаційної інфраструктури та зовнішньої інформаційної інфраструктури, які, в свою чергу є складовими внутрішньої політики. Тобто в організаційно-структурному аспекті ця цифрова модель публічного управління включає в себе дві взаємопов'язані та одночасно самостійні підсистеми: внутрішня урядова інформаційна інфраструктура та зовнішня інформаційна інфраструктура, яка взаємодіє з громадянами та організаціями.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

2.1. Основні тенденції і стан інформаційного забезпечення та цифровізації органів місцевого самоврядування в Україні

Система публічного управління в Україні є результатом еkleктичного поєднання державних інституцій, які дісталися їй у спадок від радянської доби, та нових, що створювалися у період становлення незалежності України та розбудови демократії. Зазначена особливість призвела до формування внутрішньо суперечливої, громіздкої, важкодоступної та незрозумілої для населення управлінської системи, яка завжди нагадує про себе і стає перешкодою у проведенні будь яких соціально-економічних і політичних реформ. Втім на виникнення недоліків в процесі формування національної системи державного управління також активно вплинули і світові глобалізаційні тенденції.

В свою чергу сприятливим чинником для становлення і розвитку інформаційного суспільства в нашій державі має стати демократія прямої дії (безпосередня участь громадян у виборах), демократія участі (інші форми участі громадян в прийнятті рішень для розвитку громади). Потреба твердження демократії ставить вимоги щодо особливостей впровадження е-демократії, які мають втілюватись в інструментах е-врядування.

Е-урядування, яке стало ключовим трендом в реформуванні публічного управління в більшості країн світу за останні 20 років, визначають як «управління державою на основі електронних форм управління, спираючись на інтегровані багаторівневі інформаційні системи, що забезпечують міжвідомчу взаємодію та інформаційну комунікацію громадян (організацій) та держави» [26].

Тобто в управлінський процес мають бути залученими як органи публічної влади, так і громадяни, причому і самостійно і через інститути громадянського суспільства, що значно легше. Також, як свідчить досвід провідних країн світу, важливу роль відіграють медіа, ЗМІ в якості ретранслятора інформації та бізнес в якості споживача інформації.

Україна приєдналася до світового процесу побудова інформаційного суспільства шляхом формування моделі розвитку цифрового суспільства, але, звичайно ми не будемо копіювати світові практики. В сучасному розумінні суспільства цифрові технології виступають інструментом комфорту, а кожен громадянин отримує доступну можливість генерувати і зберігати інформацію, мати інформацію у вільному і легкому доступі. Однак права і свободи людини можуть бути гарантованими і захищеними тільки за наявності вільного доступу до інформації, забезпечення суспільної думки, адекватної подіям, які відбуваються, ефективного впливу громадян на державну владу і здійснення владою необхідних функцій управління.

Перехід до інформаційного і цифрового суспільства передбачає великі зміни у публічному управлінні, в роботі органів місцевого самоврядування, в формуванні нових світоглядів громадян. Тобто зміни зачеплять всі сфери суспільства, та, власне уже зачепили.

Метою впровадження е-демократизації в Україні є відкриття трьох гілок влади для громадян та забезпечення для них низки потенцій політичної і громадської участі в управлінні громадою, державою. Щоправда, при цьому з поля зору дещо усуваються літні люди, які не мають навичок і технічної можливості долучитись до цифрового простору. Та цю проблему також згодом буде вирішено.

Аналіз сучасного стану розвитку інформаційного суспільства в Україні показує доволі широку (в порівнянні з періодом до 2014 р.) «участь громадян в управлінні справами держави і суспільства, рівноправність громадян в державному управлінні, результативність, ефективність, прозорість,

підзвітність співпадають з діючими принципами публічного управління, закріпленими на законодавчому рівні» [9].

Вже сьогодні в Україні «цей процес забезпечується передусім електронними інформаційними ресурсами органів влади, представленими досить повно: є веб-сайти Президента України, Верховної Ради України, Конституційного Суду України, Вищого Господарського Суду України, Єдиний веб-портал Кабінету Міністрів України тощо. На Єдиному веб-порталі Кабінету Міністрів України мають місце 73 веб-сайти центральних органів виконавчої влади та 27 веб-сайтів обласних державних адміністрацій» [9].

Окрім того, в органах місцевого самоврядування реалізовано й інші інструменти е-демократії:

- «електронне законодавство у частині публікування нормативно правових актів після їх реєстрації та прийняття на офіційному сайті Верховної Ради;

- електронний суд як Єдиний державний реєстр судових рішень та оперативний обмін інформацією в електронному вигляді між судовими установами (запроваджено пілотний проект у 15 судах загальної юрисдикції);

- електронні звернення, консультації та анкетування (працює частково, найкраще в частині електронних консультацій органів публічної влади з громадськістю – за рік проводиться понад 1000 консультацій);

- електронні портали, такі як «Електронна митниця» та «Веб-портал державних закупівель»;

- веб-сайти органів влади (сьогодні всі органи центральної влади мають власні сайти);

- локальні портали адміністративних послуг;

- різноманітні он-лайн ініціативи неурядових організацій».

У зв'язку з чим можна констатувати, що в сучасних умовах в Україні дедалі активніше використовуються інструменти е-демократії, однак, на жаль, зазначені процеси відбуваються хаотично, не системно, інколи спонтанно та ситуативно.

І це при тому, що кількість органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні, що надають можливість використання інструментів електронної демократії постійно збільшується.

В цілому, за підсумками 2020 р. Міністерством цифрової трансформації України запроваджено Єдиний державний веб-портал електронних послуг «Портал Дія», що забезпечує доступ до 50 електронних послуг та інформації з 10 національних електронних інформаційних ресурсів. Станом на 31 грудня 2020 р. близько 2 млн. 400 тис. осіб скористалися послугами або ознайомились з інформацією на Порталі Дія, на якому створено електронний кабінет громадянина з доступом до інформації про себе: профіль виборця, борги, транспортні засоби, нерухоме майно, земля та бізнес. Покращено надання послуг з реєстрації, закриття та зміни даних про фізичних осіб-підприємців, а також реєстрації товариства з обмеженою відповідальністю з використанням модельного статуту товариства (час заповнення однієї заяви скорочено до 10 хвилин).

Також, на Порталі Дія запроваджено 12 будівельних послуг, послугу з надання допомоги по безробіттю та послугу з отримання одноразової матеріальної допомоги застрахованим особам, фізичним особам-підприємцям та найманим працівникам (станом на 23 грудня 2020 р. отримали виплати 278 тис. українців)

У мобільному додатку Єдиного державного веб-порталу електронних послуг «Портал Дія» забезпечено доступ до 9 цифрових документів:

- паспорту громадянина України у вигляді ГО-картки;
- біометричного закордонного паспорту; картки платника податків (РНОКПП); переселенця (ВПО); свідоцтва про народження дитини.

Водночас, у паспорті громадянина України у вигляді ГО-карти, біометричному закордонному паспорті та свідоцтві про народження дитини забезпечено відображення актуальної інформації про реєстрацію місця проживання.

У мобільному додатку Дія також реалізована функція шерингу – можливість ділитися електронною копією паспорта та можливість відкриття банківських рахунків онлайн. Також забезпечено відображення та оплату штрафів за порушення ПДР та боргів за виконавчими провадженнями.

Запроваджено Гід з державних послуг – інформаційний портал з інформацією про усі сервіси, що надаються державними та місцевими органами, доступний на сторінці «Послуги» Порталу Дія, (<https://guide.diia.gov.ua/>).

Станом на 31 грудня 2020 р. на порталі доступна інформація про понад 1600 послуг: отримання необхідних документів, місце та строки надання послуги, вартість, спосіб оскарження результатів тощо. Гід з державних послуг в середньому відвідує понад 1140 користувачів в день.

Розширено мережу точок доступу, де батьки новонародженого можуть отримати послугу є-Малятко, 9 послуг за 1 заявою. Це вже 795 населених пунктів (77 пологових, 770 ЦНАП, 587 відділів ДРАЦС). Крім того, завдяки запровадженню електронного медичного висновку про народження, послуга є-Малятко доступна також онлайн.

Запущено систему онлайн-моніторингу та оцінки якості надання послуг у ЦНАП та отримано більше 2 млн. транзакцій у системі моніторингу. Також розширено мережу ЦНАП, яка становить 1306 точок, що забезпечило доступ до адміністративних послуг для 1 457 000 жителів України.

Запроваджено навчання та підвищення кваліфікації адміністраторів ЦНАП. Проведено 38 вебінарів, що набрали понад 61 тис. переглядів, та запущено 3 онлайн-курси (вже більше 900 осіб успішно пройшли курс та отримали сертифікати).

За напрямком електронної взаємодії забезпечено роботу системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів Трембіта, за допомогою якої вже здійснено 70 млн. транзакцій обміну даними.

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1087 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів

України від 18 липня 2007 р. № 950 і від 17 січня 2018 р. № 55» забезпечено «опрацювання та погодження проектів актів та їх внесення на розгляд Кабінету Міністрів України в електронній формі з використанням відповідного модуля системи електронної взаємодії органів виконавчої влади» [31]. Станом на 16 грудня 2020 р. до системи електронної взаємодії органів виконавчої влади підключено понад 70 органів виконавчої влади, які можуть повноцінно користуватися функціональними можливостями системи.

Система електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВОВВ) налічує понад 2,6 тис. організацій та забезпечує опрацювання 18 тис. електронних документів на добу.

На інформаційному ресурсі Інтегрована система електронної ідентифікації ID.GOV.UA доступно 213 сервіс-провайдерів та 58 схем електронної ідентифікації.

Оновлено Єдиний державний веб-портал відкритих даних та Україна вперше увійшла у рейтинг European Open Data Maturity Report – 17 місце серед країн ЄС.

Розроблено акти Кабінету Міністрів України, якими забезпечено можливість використання удосконалених електронних підписів замість кваліфікованих електронних підписів, запроваджено експеримент про заміну надавача електронних довірчих послуг. У рамках проекту EU4DIGITAL Україною та Естонією успішно забезпечено можливість створення кваліфікованого електронного підпису, отриманого в Україні на європейському порталі, який внесено в довірчий список ЄС [23]. Визначально це був спільний пілотний проєкт, який успішно реалізовано в Україні, сьогодні, в 2022 р., він впроваджується і в Естонії.

Виконання Плану заходів щодо створення умов розвитку мобільного широкосмугового доступу, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1272-р, дозволило розпочати впровадження технології LTE900 (4G). Завдяки цьому вдалося вперше забезпечити мобільним інтернетом близько 1,8 млн. громадян та покращено

мобільний інтернет в 5 тис. населених пунктах, де проживають 5,5 млн. жителів країни.

Вперше проведено дослідження щодо доступності швидкісного Інтернету по усім населеним пунктам України, його результати опубліковано на <https://data.gov.ua/>.

З метою сприяння розвитку ІТ-індустрії в Україні розроблено концепт спеціального правового режиму Дія Сіті та ініційовано запровадження 5000 квот для працевлаштування іноземних ІТ-спеціалістів. Запущено національну онлайн-платформу з цифрової грамотності «Дія. Цифрова освіта», яка наразі доступна в мережі Інтернет за посиланням: <http://osvita.diia.gov.ua>. На платформі доступно більше 40 освітніх серіалів та перший національний тест з цифрової грамотності Цифрограм [32]. Слід зазначити, що за Рейтингом «Індексу бюджетної прозорості державного бюджету» у 2017 р. Україна набрала 54 то вже за підсумками 2019 р. Україна посідає 26 місце серед 117 країн» [33].

Окрім того, Україна – серед перших країн у світі з цифровими паспортами та четверта у Європі з цифровими водійськими посвідченнями, а також займає «третє місце в Європі й десяте серед країн світу, що застосовують електронні документи у смартфоні на рівні зі звичайними документами» [33].

Упродовж 2020 р. «Єдиний державний веб-портал відкритих даних» «відвідали понад 1,1 млн. користувачів. Загальна кількість переглядів веб-сторінок становить 8,3 млн. Для порівняння, у 2019 р. аналогічні показники становили 738 тис. користувачів та 8,0 млн. веб переглядів. Середня щомісячна кількість користувачів data.gov.ua зросла більш ніж у півтора рази: з 69 до 114 тис.» [34].

Діяльність електронного уряду реалізується шляхом створення онлайн-сервісів для фізичних і юридичних осіб на єдиному порталі, впровадження електронного документообігу в структурах виконавчої влади, закритої спеціалізованої інформаційної мережі для забезпечення руху

інформаційних потоків всередині державних структур (наприклад, GovNet), розгалуженої інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, систем криптографії та інших способів захисту інформації, електронного підпису, електронного ключа, смарт-карт, інших засобів санкціонованого доступу до інформації. Отже, електронний уряд забезпечує не тільки більш зручний доступ громадянам до державної інформації та послуг, можливість участі в демократичних інститутах суспільства, а й підвищення якості цих послуг та ліквідації цифрової нерівності.

Система інформаційного забезпечення органів державної влади передбачає низку заходів нормативно-правового, технічного-технологічного, програмного, соціально-економічного, політичного характеру, які сприяють об'єднанню можливостей влади, бізнесу і суспільства з метою забезпечення прав громадян на отримання інформації, що відповідає сучасним викликам інформаційного суспільства і розкриває широкі горизонти реалізації ідей демократичного суспільства і правової держави.

Однак, незважаючи на достатньо позитивну динаміку розвитку інформаційного суспільства в Україні в останні роки, існує ще безліч проблем та суперечностей, які потрібно вирішувати на державному рівні.

Навіть попри швидкий розвиток, Україна все ще має низький рівень доступу до публічних послуг он-лайн. Зокрема, за результатами діяльності урядових онлайн-сервісів у 2020 р. «лише 12,5% українців використовували онлайн-сервіси для отримання» державних послуг. Для порівняння, за вказаним показником Україна поступається Польщі більш ніж у 2 рази і це майже в 4 рази менше від середнього рівня країн ЄС.

При цьому, питома вага цифровізованих державних послуг в Україні за підсумками 2020 р. склала лише 5%. «Досягнутий показник рівня охоплення населення України Інтернет-взаємодією з органами державної влади значно поступається державно управлінській практиці провідних країн у цій сфері» [34].

Так, наприклад, питома вага населення, яка використовує Інтернет для взаємодії з органами державної влади в Естонії досягла 70%, в Данії – 90%, а частка цифровізованих державних послуг в Естонії досягла 99% (рис. 2.1).

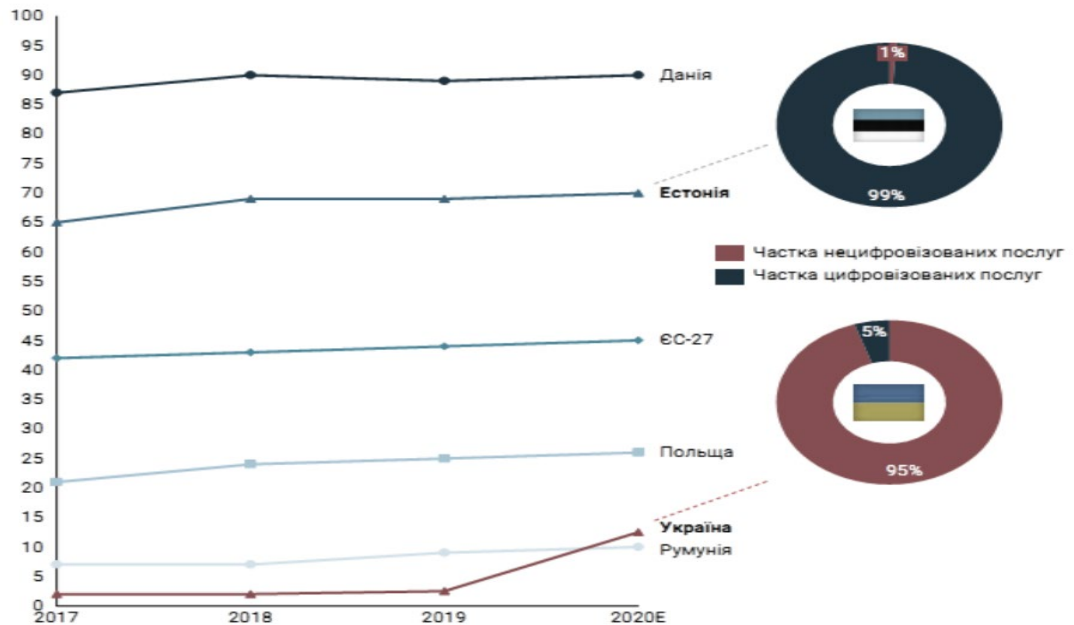

Рис. 2.1. Порівняння частки населення, яка використовує Інтернет для взаємодії з органами державної влади в різних країнах, %

Слід зазначити, що «показник доступу до державних послуг он лайн» в Україні має швидку позитивну динаміку. Збільшившись за 2020 р. у 4-5 разів порівняно з 2019 р., що зумовлено запуском додатку «Дія», яким за вказаний період скористалося близько 5 млн. осіб [35].

У результаті, запровадження е- послуг вдалося заощадили 495 млн. грн. коштів Державного бюджету [35]. Збільшення частки оцифрованих державних послуг до середньоєвропейського рівня, за підрахунками Міністерства цифрової трансформації України може збільшити зазначений ефект в 12 разів.

Таким чином, зі зміною управлінських інструментів (якими є цифрові й інформаційні технології) змінюється роль публічної влади і всієї системи державного управління: частка управлінського впливу публічної влади, в частині державної влади і в частині органів місцевого самоврядування,

поступово знижується за рахунок розширення участі інститутів громадянського суспільства і самих громадян у справах держави.

2.2. Характеристика формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування місцевого в умовах війни

На інститутах державного управління і інститутах ОМС лежить обов'язок формування внутрішньої політики, однією з задач якої є інформування з боку ОМС мешканців громади. У цьому зв'язку варто передусім згадати Конституцію України, ст. 34 якої гарантує кожній людині та громадянину право вільно збирати, зберігати, «використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір» [36]. У свою чергу, ст. 57 Основного Закону «гарантує кожному право знати свої права і обов'язки. Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення в порядку, встановленому законом» – в інакшому разі вони є не чинними.

Рейтинг прозорості 100 найбільших міст України – результат оцінки прозорості діяльності міських рад 100 найбільших міст України. transparentcities.in.ua перевіряє прозорість у 14 ключових сферах діяльності органів місцевого самоврядування за 86 індикаторами методології. Методологія оцінки прозорості створена у партнерстві з Інститутом Політичної Освіти. Рейтингування здійснюється щороку на основі даних органів місцевої ради та їх опрацювання і перевірки аналітиками програми.

З початком гарячої стадії війни 24 лютого 2022 р. запрацювала Програма «Transparent cities/Прозорі міста» (Transparency International Ukraine), на якій була створена сторінка «Міста в тилу» [37], щоб показати досвід територіальних громад, РМС, волонтерів, що є в тилу, стосовно

виживання, надання допомоги армії, внутрішньо переміщеним особам, у тому числі й за допомогою інформаційних і цифрових сервісів.

Ключовою складовою внутрішньої політики ОМС стали безпека, оперативне інформування громадян, організація прийому, розселення і надання допомоги переміщеним особам, що прибувають з тимчасово окупованих територій і організація прийому і розподілу допомоги, що прибувала від громадян та західних партнерів.

Кожна українська громада зазнала тиску від війни, багато таких, що потерпають від воєнних дій, як от Миколаїв, Марганець, Нікополь та ін., та зазнають наростаючих загроз. Перед кожним громадянином, а надто – перед кожною посадовою особою місцевого самоврядування, особливо в тимчасово окупованих територіях, встало завдання – працювати на Перемогу України чи перейти на бік окупанта (або заховатись в міграції, як нейтральний варіант). Як не прикро, «українські регіони можна розділити за наближеністю до лінії фронту на: тиллові, фронтові та регіони, що знаходяться в безпосередній близькості до бойових дій» [37].

У доповіді на The 13th International scientific and practical conference “Implementation of modern technologies in science” (December 20 - 23, 2022) Varna, Bulgaria, я зазначав, що «війна проти України, розпочата Російською Федерацією у 2014 році, а надто – її гаряча стадія, що триває з 24 лютого 2022 р. стала безпрецедентним випробуванням для органів публічного управління як національного рівня, так і місцевих рівнів. Уже у перші години після бомбардувань 24 лютого 2022 р. в Україні ввели воєнний стан. Це змінило не лише життя українців, це змінило роботу органів влади» [38].

«За даними дослідження Міжнародної організації з міграції (МОМ), внутрішньо переміщеними особами стали понад 7 млн українців. Вони покинули свої домівки та вимушені були шукати прихистку в інших, відносно безпечних українських регіонах» [35].

Тож, у «виконавчих органів ОМС, з початком гарячої стадії війни 24 лютого 2022р., виникли нові, раніше не притаманні їм функції або зросли обсяги існуючих функцій, в основному це:

- забезпечення безпеки життя громадян, у тому числі консолідація суспільства і координація дій влади, громадського сектору, бізнесу і мешканців громади; формування підрозділів територіальної оборони; облаштування укриттів від бомбардувань; створення «пунктів незламності», де можна обігрітись і зарядити гаджети;
- збільшення обсягу соціальної роботи і соціального навантаження на місцеві бюджети в частині підтримки внутрішньо переміщених осіб, логістика евакуації громадян з територіальних громад, що знаходяться під тимчасовою окупацією, забезпечення лікування поранених;
- швидке і масштабне відновлення транспортної, соціальної, енергетичної інфраструктури, пошкоджених будівель тощо» [38].

Прикладів виконання не притаманних ОМС раніше функції безліч. Так «Львів став одним із міст, які з початком вторгнення, прийняли найбільшу кількість переселенців. Це місто стало не лише новою домівкою для понад 1 млн українців, а й потужним розподільчим гуманітарним хабом. Після початку війни саме сюди почали курсувати перші евакуаційні потяги з Києва, Харкова, Дніпра, Краматорська, які знаходилися в зоні активних бойових дій чи в зоні ризику» [37]. Аналогічна ситуація виникла в Івано-Франківську, місто приймало переміщених осіб, хоча безпека в ньому була лише ілюзією.

«У невеликому місті Дубно, що на Рівненщині, важлива увага приділялася саме роботі з дітьми-переселенцями. Для них організовували спортивні, розважальні та пізнавальні заходи. Внутрішньо переміщені особи мали змогу безкоштовно отримати дитяче харчування, засоби гігієни, одяг, взуття та продуктові набори» [37]. У Кропивницькому (як і в більшості великих і малих територіальних громад України) для внутрішньо переміщених осіб облаштували соціальний гуртожиток, шелтер.

У селищі Солоному Дніпропетровської області пункт видачі гуманітарної допомоги назвали «Від серця до серця», що відповідає ідеології діяльності більшості подібних установ.

Марганець також не стояв у стороні та приймає багато переселенців. З перших днів, як в місто почали приїжджати ВПО з Донецької, Луганської, Херсонської, Запорізької областей почалися налагоджуватися процеси видачі гуманітарної допомоги. Багато світових організацій не стоять осторонь, а міська влада щоденно працює для того, щоб залучити як найбільше допомоги для громадян. У місті понад 3000 внутрішньо переміщених осіб. Створено гуманітарний штаб. Де люди можуть отримувати різну гуманітарну допомогу.

У м. Марганець з початку війни почали активно працювати десятки волонтерів: шукали житло серед місцевих жителів, збирали гуманітарну допомогу для ВПО тощо.

Виконання цих нових функцій «потребує відповідного ресурсного, насамперед, фінансового забезпечення» [38], але важливим стало й інформаційне забезпечення.

Внутрішня політика ОМС в умовах війни суттєво змінила свою спрямованість: поряд зі звичною нам відкритістю і прозорістю першочерговими завданнями стали безпека, захист, швидке й актуальне інформування громадян щодо питань соціального захисту й безпекових заходів.

Важливим здобутком цифровізації в воюючій державі стала програма «Держава у смартфоні», зокрема започаткований у лютому 2020 р. додаток державних онлайн-послуг «Дія», за допомогою якого люди, що залишились без документів могли отримати їх онлайн-версії. Поштовхом до його створення була пандемія Covid-19, а в умовах війни, за ситуації, коли люди залишались без документів, застосунок став незамінним. Так, мобільний додаток «Дія» надавав не лише доступ до документів, через нього можна було зареєструватись на отримання допомоги, отримати статус внутрішньо переміщеної особи тощо.

2.3. Стан відкритості інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування м. Марганець

Отже, «з початком повноцінного вторгнення Російської Федерації в Україну перед ОМС постало питання зміни формату інформації не лише щодо висвітлення їх діяльності, а й щодо характеру публічної інформації. Так, з одного боку, велика частина відомостей, які раніше були доступні всім громадянам сьогодні в один момент стали практично закритими. Обмежень відкритості набула інформація про терміни засідань місцевих рад, динаміку наповнення місцевих бюджетів, інформація про деякі бюджетні видатки, плани публічних заходів, функціонування окремих об'єктів комунальної власності тощо» [38]. У цього процесу є й обернена сторона: у ОМС «виникла потреба оперативного інформування громадян про об'єкти і програми гуманітарної допомоги, можливості розселення тимчасово переміщених осіб, про можливості працевлаштування та, власне про заходи безпеки і повітряні тривоги й інші загрози. Також залишаються актуальним питання висвітлення діяльності ОМС щодо витрат бюджету (там, де це не є таємницею, публічні закупівлі тощо. Тобто, ОМС зіткнулись з амбівалентними потребами щодо поширення інформації: з одного боку, певна частина публічної інформації з міркувань безпеки стала закритою, з другого - велика частка інформації потребує термінового, негайного, широкого висвітлення» [38].

Прозорість влади в публічному управлінні часто використовується як частина концепції відкритості політичних процесів в цілому і як інструмент прийняття рішень, що є передумовою для здійснення громадського контролю і моніторингу. Без прозорості немає ні залучення інвестицій, ні проєктів участі, а також немає належної підзвітності все. Суворо кажучи, щоб бути відкритим і дозволити та забезпечити включення громадських активістів, уряд має бути прозорий.

Як не прикро це говорити, але війна підштовхнула розвиток українського цифрового суспільства і е-врядування. Сьогодні офіційний веб-сайт органу державної влади та місцевого самоврядування, який відображає структуру та зміст публічних даних, визначених у правових актах, є основним інструментом для забезпечення взаємодія у ланцюгу між владою і суспільством. Навіть після закриття частини інформації через загрозу її витоку і використання на користь окупанта, більшість публічної інформації щодо діяльності ОМС залишається у відкритому доступі. Очевидним є факт, що і громадяни, і представники влади в 2023 р. уже повинні знати, як визначити рівень інформаційної відкритості з дотриманням безпекових умов та, водночас, прозорості діяльності, хоча ступінь відкритості офіційних веб-сайтів визначає така місцева рада.

Результати моніторингу, проведеного мною, за узгодженням Марганецького виконавчого комітету свідчать, що обов'язковий контент офіційного сайту виконано лише на 57,68%. Від тієї, що вимагається згідно законну [39]. Водночас, 42,32% необхідної інформації про органи місцевого самоврядування діяльності не оприлюднюється на офіційних веб-сайтах громадян, які проживають на цих територіях. Це може викликають негативну реакцію через необізнаність і як необґрунтовані претензії до місцевого населення уряду, що може призвести до зниження ефективності його роботи.

У ході роботи з офіційними сайтами ми виробили типові зауваження до зміст і структуру цих веб-сайтів ОМС, насамперед необхідно:

- кожен ОМС повинен мати знак авторського права,
- інформація повинна містити період публікації та дату періоду публікації означає дату останньої публікації на офіційному сайті. Однак дати не завжди оновлюються, іноді немає року видання,
- не відповідає принципу прозорості,
- інформація повинна містити інформацію про правовласника/автора інформації. Це повинно бути розміщено в нижній частині офіційного веб-сайту місцевого самоврядування.

Ще важливим моментом є збої, виникають з різних причин. Наприклад, спонтанні вимкнення електрики, які ускладнюють роботу з сайтом. Натомість, згідно закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» [41] необхідність і обов'язок ОМС надавати точну й неупереджену інформацію.

Таким чином, спираючись на результати аналізу сучасного стану та оцінку результативності державного управління, можемо констатувати, що в Україні поступово формується специфічний комплексний механізм впливу на розвиток інформаційного суспільства через систему взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих механізмів (інтеграційно-правового, адміністративно організаційного, фінансово-економічного, інформаційно-комунікаційного).

Програма «Transparent cities/Прозорі міста» (Transparency International Ukraine) презентувала нову адаптовану «Методологію оцінювання прозорості міст у період війни». Дослідження 2023 р. буде спрямоване на те, «визначити рівень прозорості тилових органів місцевого самоврядування, що входять до переліку Рейтингу прозорості ТІ Україна», адже «воєнний стан - не причина «відкладати на потім» прозорість та підзвітність усюди

Очікується, що цей адаптований до проведення в умовах війни аналіз буде проводитися у січні-лютому 2023 року за період діяльності ОМС України з березня по грудень 2022 року[37]. Враховуючи російсько-українську війну в Україні, у «дослідженні візьмуть участь тилові міста, що входять до переліку 100 найбільших міст України. Муніципалітети, наближені до лінії розмежування, а також ті, що перебували в окупації понад 6 місяців - оцінюватися не будуть» [37]. Для дослідження обрані міста, що найбільш піддалися агресії в Миколаївській, Херсонській, Донецькій, Луганській та Харківській областях, а також частини Запорізької й Дніпропетровської областей. Ці області або частково окуповані, або знаходяться в близькості до лінії фронту. Оцінювання буде проводитись за 40 адаптованими критеріями, які стосуються:

- «організації роботи міських рад,
- публікації інформації на офіційних ресурсах,

– доступу до даних щодо земельних питань та житлових питань, комунального майна, соціальної сфери» [42] тощо.

Реформа децентралізації уже показала, що дієве та ефективне місцеве самоврядування є основою стабільності і безпеки держави. Власне зміцнення місцевого самоврядування дозволило Україні втриматись упродовж цього року війни. Тому, зараз важливо забезпечити прозорість та підзвітність усіх процесів на локальному рівні задля підтримки сталості та послідовності державної політики, а також залучення міжнародної підтримки.

Зазначимо також, що за аналізом за цією методикою у 2021 році м. Марганець отримав 37.20 балів. До розрахунків враховувалися 85 критеріїв. Зазначимо, що Марганецька територіальна громада у рейтингу за 2021 рік зайняла 75 місце. Втім, найкращим результатом в рейтингу для Марганецької громади став 2019 рік в який громада зайняла 53 місце. За 2022 рік до рейтингу «Прозорості міст» Марганецька міська рада не входила. Через військовий стан та безпосередню близькість розміщення до ворога багато інформації є недоступною [37]. Тому є нераціональним розраховувати рейтинг, коли багато інформації скрито.

Виходячи з потреби впровадження інформаційних технологій, сформулюємо напрями удосконалення інформаційного забезпечення розвитку місцевого самоврядування і насамперед, розпочнемо з запропонованої програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець.

Висновки до розділу 2

1. Визначено, що в умовах становлення інформаційного суспільства інструменти е-демократії, у тому числі, е-урядування, e-mail комунікація, соціальні мережі, форми зворотного зв'язку на сайтах організацій, електронні

опитування, електронні запити та звернення, електронні форуми, електронні дайджести тощо вигідні не лише громадянам, суспільству, а й самій державі, зокрема для підвищення ефективності її організації та функціонування самих органів державної влади. Вже сьогодні в Україні цей процес забезпечується передусім електронними інформаційними ресурсами органів влади..

2. Обов'язки інформування органів місцевого самоврядування про свою діяльність прямо впливає з чинного законодавства України. У цьому зв'язку варто передусім згадати Конституцію України, ст. 34 якої гарантує кожній людині та громадянину «право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір». Внутрішня політика ОМС в умовах війни суттєво змінила свою спрямованість: поряд зі звичною нам відкритістю і прозорістю першочерговими завданнями стали безпека, захист, швидке й актуальне інформування громадян щодо питань соціального захисту й безпекових заходів.

3. Реформа децентралізації уже показала, що дієве та ефективне місцеве самоврядування є основою стабільності і безпеки держави. Власне зміцнення місцевого самоврядування дозволило Україні втриматись упродовж цього року війни. Тому, зараз важливо забезпечити прозорість та підзвітність усіх процесів на локальному рівні задля підтримки сталості та послідовності державної політики, а також залучення міжнародної підтримки, що можливе за формування раціональної внутрішньої політики і цифровізації діяльності ОМС. Щодо останнього, зазначимо, що за аналізом за цією методикою у 2021 році м. Марганець отримав 37.20 балів. До розрахунків враховувалися 85 критеріїв. Зазначимо, що Марганецька територіальна громада у рейтингу за 2021 рік зайняла 75 місце. Втім, найкращим результатом в рейтингу для Марганецької громади став 2019 рік в який громада зайняла 53 місце.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

3.1. Пропозиції до Програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець

Визнаючи вирішальну важливість внутрішньої політики, інформаційних і цифрових технологій в діяльності ОМС та необхідність рівня публічного сервісу в Україні схожого на європейський для посилення позицій конкурентоспроможності нашої країни щодо цифрових технологій, в Україні має бути розробленою амбітна цифрова політика, спрямовану на подолання цифрових бар'єрів в територіальних громадах України, особливо віддалених.

Аналогічно до того як Європа поступово стала в ряд світових лідерів у цифровій сфері, й Україна має вибороти собі чільні місця, особливо враховуючи вже існуючий досвід запровадження цифрових інструментів в роботу інститутів публічної влади. У цьому контексті пропонуємо запровадження практики формування програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для всіх територіальних громад в Україні, такі собі Digital –програми, які мають бути структурованими навколо трьох цілей:

1. Кращий доступ для споживачів і бізнесу до публічних послуг і онлайн-сервісів;
2. Відповідне інституційне (нормативно-правове, організаційне, IT-інструментальне тощо) середовище для розвитку цифрових мереж і послуг;
3. Максимізація потенціалу зростання цифрової економіки та її встановлення (дозвільні документи, оподаткування, окреслення прав, свобод і відповідальності тощо).

У стратегії «Формування цифрового майбутнього Європи до 2020 року» йдеться про бачення ролі людини й постановка людини в центр внутрішньої політики, що є усталеною практикою в ЄС і має стати такою в громадах

України. Люди повинні мати можливість розвиватися особисто, щоб вільно і безпечно обирати участь у суспільстві, незалежно від свого віку, стать або професійного фаху. Ці вимоги ще більше посилюються в умовах війни й потреби забезпечити всі ці блага, попри агресію. Щодо бізнесу, йому потрібна інфраструктура структура, що дозволяє їм легко реєструвати і запускати бізнеси, згодом їх масштабувати, об'єднувати, використовувати інформаційні бази, впроваджувати інновації, впевнено конкурувати або співпрацювати на чесних умовах. І, зрештою, Україна потребує необхідності мати вибір здійснити цифрову трансформацію власним шляхом, реалізацію якого ми спостерігаємо вже зараз.

Саме тому Верховні рада затвердила «Національну програму інформатизації на 2022-2024 роки», в якій визначила завдання для кожного з суб'єктів публічного управління інформаційною політикою, а саме, для:

–Міністерства цифрової трансформації України (ключового актора процесу цифровізації) - «формування державної політики та організаційно-правове забезпечення інформатизації», «розвиток та впровадження технологій штучного інтелекту» [43]. Власне, більшість функцій припадає саме на це міністерство;

–Апарату ВРУ і профільних міністерств – «формування і розвиток національної інфраструктури інформатизації» та «створення та супроводження комплексної системи захисту інформації», «інформатизація процесів соціально-економічного розвитку» [43];

–Міністерств цифрової трансформації і соціальної політики – «забезпечення доступу до мережі Інтернет особам з інвалідністю»;

–Апарат ВРУ, «Апарат Ради національної безпеки і оборони України» та ін. - «інформатизація стратегічних напрямів розвитку державності, безпеки та оборони» [43]

–Міністерство фінансів України, НБУ, податкова і митні служби тощо - «Інформатизація фінансової та грошової системи, державного фінансово-економічного контролю»

–Міністерство освіти і науки – «Інформатизація науки, освіти і культури» тощо.

Виходячи з цих та інших задач, розробляються і приймаються регіональні програми , зокрема для нашої області це Регіональна програма інформатизації «Електронна Дніпропетровщина» на 2020 – 2022 роки (Далі – РПІ) [44], а на 2023-2025 роки Дніпропетровська обласна рада на 13 засіданні, яке відбулося 14 жовтня 2022 року прийняла рішення № 216-13/VIII «Про РПІ «Дніпропетровщина: цифрова трансформація» на 2023 – 2025 роки» [45]. Ці РПІ, попри короткий термін чинності (3 роки) позиціонуються «як стратегічний документ регіонального рівня, тому її реалізація вимагає зосередження фінансових, фізичних та людських ресурсів».

Успішна реалізація заходів обласної Програми буде мати позитивний вплив як на загальний соціально-економічний розвиток регіону, так і на його конкретні аспекти, зокрема:

- «розвиток електронно-комунікаційного середовища та цифрової інфраструктури області;
- забезпечення доступу громадян і бізнесу до якісних та зручних публічних послуг без корупційних ризиків;
- формування безпечного інформаційного середовища на базі сучасних цифрових технологій;
- удосконалення систем електронного документообігу;
- розширення доступу та можливостей людей для безпечного та ефективного використання інтернету як для особистого розвитку, так і для ведення власної справи шляхом покращення цифрових навичок;
- отримання громадянами якісно нового рівня публічних послуг та сервісів у різних сферах діяльності;
- розвиток і впровадження актуальних європейських норм і стандартів інформатизації (безпеки мережевих та інформаційних систем, телекомунікаційної інфраструктури, мережевої та інформаційної безпеки, доступності веб-сайтів та мобільних додатків державних органів тощо) на

регіональному рівні в рамках викання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом;

– сприяння інтеграції регіону в сучасне цифрове та інноваційне суспільство» [45].

Програми інформатизації, внутрішньої політики інформаційної політики чи цифровізації міської ради м. Марганець з 2020р. по 2022 р. не складалася. Працівники виконавчого комітету Марганецької міської ради у своїй роботі щодо формування внутрішньої політики та програми інформатизації опиралися на обласні РПП. Марганецької міською радою розробляється проект рішення про прийняття програми інформатизації для Марганецької міської територіальної громади, яка має забезпечити зміцнення позицій електронного урядування в громаді та пропагувати інструменти електронної демократії.

«Зазначимо, що для здійснення єдиної політики з питань цифрового розвитку серед громад місцеві програми інформатизації розглядаються науково-технічною радою (далі – НТР) щодо узгодження їх положень з регіональною програмою» [47], хоча це означає повне дублювання програм для різних територіальних громад. Тому обласна державна адміністрація області, районні державні адміністрації проводять методичні консультації для представників територіальних громад з приводу формування програм. «Станом на 01 січня 2022 року в області розроблено та реалізується 43 програми інформатизації органів місцевого самоврядування»[45].

Для формулювання пропозицій щодо змісту Програми інформатизації для Марганецької міської ради нами було вивчено «Програму інформатизації Лихівської селищної об'єднаної територіальної громади на 2020 -2022 роки» [48], «Програму інформатизації в органах місцевого самоврядування міста Маріуполя на 2008-2010 роки» [49].

У ході дослідження проведено порівняльний аналіз завдань програм інформатизації різного рівня та сформульовані пропозиції щодо завдань для програми м. Марганець (рис. 3.1)

Завдання Національної програми інформатизації на 2022 – 2024 роки	Завдання регіональної програми інформатизації на 2023-2025	Завдання пропонуваної міської програми інформатизації, м. Марганець на 2023-2025
<ul style="list-style-type: none"> • формування державної політики та організаційно-правове забезпечення інформатизації • розвиток та впровадження технологій штучного інтелекту • формування і розвиток національної інфраструктури інформатизації • створення та супроводження комплексної системи захисту інформації • інформатизація процесів соціально-економічного розвитку • забезпечення доступу до мережі Інтернет особам з інвалідністю • інформатизація стратегічних напрямів розвитку державності, безпеки та оборони • Інформатизація фінансової та грошової системи, державного фінансово-економічного контролю • Інформатизація соціальної сфери • Інформатизація в галузі екології та використання природних ресурсів • Інформатизація науки, освіти і культури 	<ul style="list-style-type: none"> • організаційне та методичне забезпечення програми, • упровадження технологій е-урядування в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування області, • формування системи регіональних електронних інформаційних ресурсів, • розвиток телекомунікаційного середовища в регіоні, • організація захисту інформації, • підтримка працевдатності та забезпечення функціонування існуючих систем • створенні ринкових стимулів, мотивацій, попиту та формуванні потреб щодо використання цифрових технологій • використання цифрових технологій, продуктів та послуг серед українських секторів промисловості, сфер життєдіяльності, бізнесу та суспільства для їх ефективності, конкурентоздатності та національного розвитку тощо 	<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення безперешкодного доступу до високошвидкісного інтернету населених пунктів області (насамперед сільських) і закладів соціальної інфраструктури; • забезпечення розвитку мереж 3G/4G/5G; • здійснення заходів, що спрямовані на забезпечення кібербезпеки в інформаційному просторі області; • модернізація, розвиток та забезпечення функціонування системи електронного документообігу; • забезпечення електронної взаємодії між національними реєстрами, реєстрами органів місцевого самоврядування; • переведення публічних послуг в електронну форму; • реалізація регіональними органами влади політики відкритих даних; • підвищення рівня цифрової грамотності населення; • розвиток інструментів електронної демократії

Рис. 3.1. Порівняльний аналіз завдань програм інформатизації різного рівня

Навіть попри постійні обстріли, громадяни не втрачають оптимізму, а міська рада не втрачає бажання розвитку громади. Тому на основі обласної Програми нами розроблені пропозиції для Програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець, яка передбачає урахування основних напрямів соціально-економічного розвитку міста.

Метою пропонованої нами Програми є формування внутрішньої політики і інформаційного забезпечення Марганецької міської ради на основах сприяння розвитку е-врядування, е-демократії і економічного розвитку міста Марганець. Основні положення, цілі і завдання викладені в

Додатку Б. Виконання заходів пропонованої Програми має забезпечити розвиток е-демократії, е-врядування на місцевому рівні та забезпечить, відкритість, прозорість доступність та ефективність роботи органів виконавчої влади м. Марнанець та місцевого самоврядування в цілому в громаді. Основні очікувані результати і продукти щодо пропонованої Програми наведені на рис. 3.2.

Основні результати Програми	Основні продукти Програми
<ul style="list-style-type: none"> • відкритість, прозорість доступність та ефективність роботи органів виконавчої влади м. Марнанець • оперативне інформування громадян щодо загроз, небезпеки а також програм соціального захисту і гуманітарної допомоги • використання ліцензійного програмного забезпечення з актуальною підтримкою та оновленнями на сучасних технічних і апаратних засобах, здатних повноцінно та оперативно вирішувати покладені на них задачі в органах публічної влади та об'єктах соціальної інфраструктури • реалізація проєктів на базі цифрових технологій у сфері освіти, охорони здоров'я, культури та туризму тощо 	<ul style="list-style-type: none"> • мережа широкосмугового доступу до інтернету закладів та мешканців громади; • система захисту інформації згідно з чинним законодавством та діючими європейськими стандартами • підвищення цифрової грамотності, культури та кібергігієни населення • цифрові методи збирання, накопичення, оброблення, використання та поширення інформації, необхідної для задоволення соціальних, безпекових та інформаційних потреб населення, а також прийняття обґрунтованих рішень на всіх рівнях системи управління громадою

Рис. 3.2. Основні результати і продукти Програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець

Далі доречно розглянемо можливості впровадження інструментів цифровізації в роботу органів місцевого самоврядування

3.2. Впровадження інструментів цифровізації в роботу органів місцевого самоврядування

На сьогодні, під дією глобальних викликів інформаційно-комунікаційні технології, в цілому ІТ-сфера розвиваються дуже стрімко. Водночас, однією із головних умов цифровізації процесів плідної взаємодії держави, бізнесу і

громадян є «відповідна кваліфікація людини, а саме цифрові навички та компетенції, що є запорукою успішного економічного розвитку держави. На теперішньому етапі розвитку цифрового суспільства та економіки, інтеграції країн до світового цифрового ринку цифрова грамотність стає однією з головних компетенцій громадянина»[51].

«Цифровізація регіонів забезпечить комфортне життя громад та швидший доступ до державно-адміністративних послуг. Наразі Мінрегіон працює над розробкою регіональних проектів цифровізації. Також важливим завданням залишається створення центрів цифрових компетенцій, початковою стадією якої є запровадження посад CDTO на всіх можливих рівнях. Це дозволить системно підтримувати впровадження загальнодержавних готових сервісів, імпортувати готові практики з інших громад та регіонів і виступати якісним замовником проектів регіональної цифровізації», – зазначив заступник Міністра розвитку громад та територій України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації О. Дудченко [50].

У світі в умовах розвитку технологій а також під впливом пандемії Covid-19, а в Україні ще й через війну, ключовим трендом на ринку праці стала цифровізація, яка просякла у всі сфери життєдіяльності суспільства. Сьогодні саме людський капітал, точніше індивідуум, з відповідними цифровими навичками і компетенціями стає інструментом конкурентного економічного розвитку держав.

Більшість науковців та практиків вважають, що цифрові навички і компетентності – як сукупність професійних умінь людини щодо роботи в цифровому середовищі. На мою думку, це взаємодоповнювальні компоненти цифрової кваліфікації, якими має володіти будь-який фахівець, а на теперішньому етапі розвитку цифрових технологій в суспільстві, і будь який громадянин, і які слід розглядати як ланцюжок «знаю - вмію». В громаді напрацьовані підходи щодо впровадження інструментів цифровізації в роботу органів місцевого самоврядування На прикладі Марганецької територіальної громади розроблено методи й застосовано електронні ресурси щодо

застосування інструментів цифровізації в роботі виконавчого комітету і міської ради.

З огляду на практику застосування цифрових технологій в органах місцевого самоврядування, можемо визначити певні вигоди (рис. 3.3). Звичайно, що серед інших, необхідно також особливо підкреслити додаткові можливості зміцнення демократії, спрощення процедур діяльності ОМС, зручність проведення голосування тощо.

Рис. 3.3. Вигоди цифрових технологій в органах місцевого самоврядування

Саме з таких міркувань, з 2021 року на сесійних засіданнях Марганецької міської ради використовується система електронного голосування «ГОЛОС» (Додаток В). До березня 2021 року депутати Марганецької міської ради не мали змоги голосувати електронно. Голосування проходило на бюлетенях на котрих потрібно було поставити «галочку» навпроти відповідного стовпчика «ЗА», «ПРОТИ» чи «Утримався».

Після чого кожен депутат ставив підпис під цим рішенням, та лічильна комісія збирала ці бюлетені та підраховувала кількість відповідних «ЗА», «ПРОТИ» чи «Утримався». Таким чином, процес був дуже довгий та затратним. Такий вид голосування накладав дуже багато роботи для лічильної комісії, представників секретаріату ради, котрі підготовлюють відповідні матеріали для засідання. Деякі питання голосувалися руками під протокол. Також відповідно до закону «Про доступ до публічної інформації» рішення, які були прийняті підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті ради. Виходячи з вище написаного можна зробити висновок, що така система голосування застаріла та малопродуктивна. Отже було прийнято рішення для депутатського корпусу Марганецької міської ради модернізувати процес голосування і закупити систему електронного голосування «ГОЛОС».

Система «ГОЛОС» – «це апаратно-інформаційний комплекс, який забезпечує можливість автоматизації повного циклу роботи ради в процесі підготовки та проведення засідань, публікації результатів та аналізу роботи депутатів і ради» [52].

Система складається з серверу, WI-FI-маршрутизатора (захищена мережа), планшетів. У кожного депутата є його особистий планшет, який підключено до бездротової мережі. Завдяки захищеному підключенню дається доступ до застосунку «ГОЛОС». (Додаток В) Саме в цьому застосунку депутати мають змогу ознайомитися з порядком денним, проектами рішень, висновками профільних комісій. Профільні комісії при засіданнях можуть користуватися планшетами, якщо сервер працює і вони підключенні до мережі. Якщо WI-FI з'єднання не встановлено, або сервер вимкнений ніхто немає змоги взяти планшета то ввести якість зміни замість комісій (Додаток В). Система містить додаткову функцію онлайн перенос інформації на WEB-сервіс. WEB-сервіс – це сайт, який синхронізується з сервером, у випадку коли маршрутизатор підключено до Інтернет мережі результати голосування можливо спостерігати у режимі реального часу.

На сайті розміщена детальна інформація про депутатський корпус. Система самостійно та у режимі реального часу підраховує статистику окремого депутата, фракції. На сайті можна ознайомитися з проектами рішень, які переносяться з серверу автоматично. Заплановані засідання ради також відображаються на сайті. В розділі заплановані засідання депутати можуть знайти та ознайомитися з проектами рішень дистанційно. Дана система дозволяє громадянам відслідковувати діяльність депутатів. Система автоматично підраховує кількість засідань на котрих був присутній «народний обранець», кількість рішень за які голосував, відсоток голосів «за», «проти», «утримався» чи «не голосував».

Згідно закону України «Про доступ до публічної інформації» персональні данні громадян не повинні бути опубліковані. Так наприклад, у деяких проектах рішень, що стосуються земельних відносин дуже багато персональних даних. Завдяки системі «ГОЛОС» при додаванні такого проекту ми можемо скрити спеціальними символами персональні данні, які у подальшому не будуть відображатися на web-ресурсі. Система допомагає секретаріату ради та сектору забезпечення діяльності ради у підготовці та веденні засідання сесій. Система дозволяє швидко проводити засідання, не витрачаючи багато часу. На 1 голосування за 1 проект рішення виставлено час 15 секунд. За 15 секунд, кожен депутат встигає нажати на відповідну іконку на його планшеті, щоб його голос був зарахований.

Система електронного поіменного голосування «ГОЛОС» побудована за модульним принципом, тому є надзвичайно адаптивною та може налаштовуватись під індивідуальні потреби ради. Вона може працювати, як на основі бездротової мережі так і у дротовій конфігурації. Системи «ГОЛОС» легко і швидко була інтегрована із іншими нашими підсистемами:

а) «Підсистема оприлюднення проектів, прийнятих рішень, ходу голосувань та аналітики роботи депутатів ради».

б) «Підсистема аудіо-запису та аудіо-супроводу засідань (автоматизоване вмикання та вимикання мікрофонів згідно регламенту ради)».

На жаль дана підсистема система поки не інтегрована до зали засідань Марганецької міської ради. Але у розділі «Засідання» під час ходу сесії, можна надати слово депутату чи запрошеному, це зазвичай робиться з позиції головуючого(Рис. 3.4)

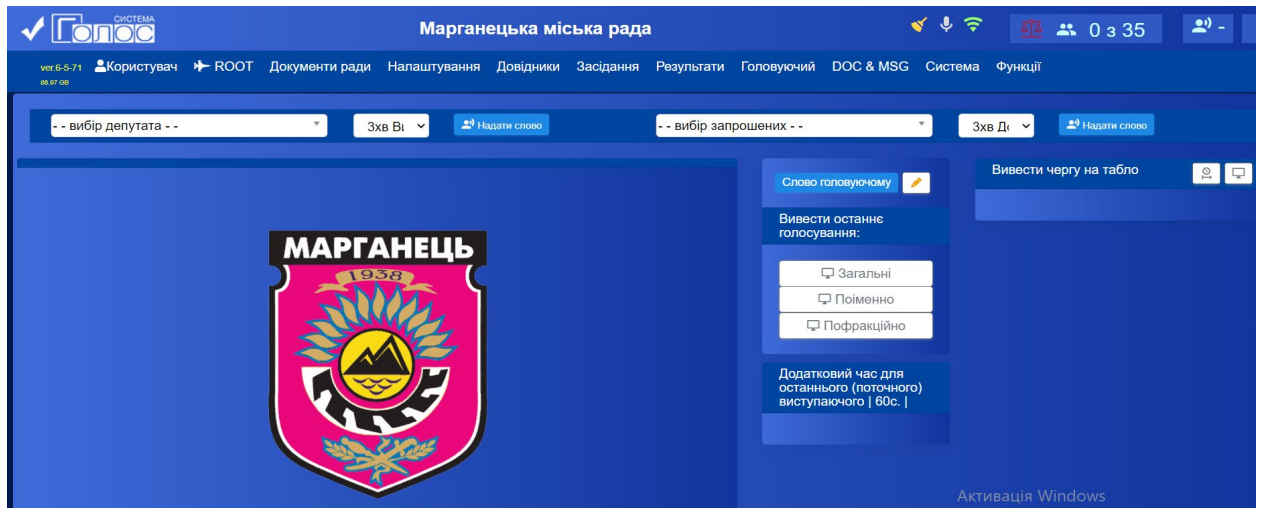

Рис. 3.4. Демонстрація модуля системи електронного голосування «ГОЛОС». Вкладка «Головуючий»

За той час, поки виступаючий підніметься до мікрофону то на екрані буде висвітлено прізвище ім'я та час виступу (у зворотньому відліку). Згідно з регламенту виступаючим надається 3 хвилини, 7 хвилин та 10 хвилин, що можна виставити безпосередньо перед виступом, скільки надасть головуючий. Данні про кількість виступів депутатів також можливо буде знайти на сайті.

в) «Підсистема відеозапису та онлайн-відеотрансляції» (автоматована або користувачка зміна подання відео: зміна сцен і ракурсів в залежності від подій засідання). До початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України, радою розглядалася можливість ведення онлайн засідань. Адже однією з умов прозорості міст є відкрите засідання сесій міської ради та їх он-лайн трансляція. Але після 24 лютого 2022 р. дана можливість призупинена. Місто Марганець знаходиться на відстані 6 км, через Каховське водосховище, від тимчасово окупованого українського міста Енергодар. А найкоротша відстань від берегу до берега становить – 4,7 км.

Кожного дня місто Марганець піддається ворожим обстрілам з протибережного берегу. У зв'язку з чим багато інформації закрито.

г) «Підсистема документообігу» (автоматизована система розсилки документів і повідомлень депутатам та іншим групам отримувачів на електронну пошту чи мобільний додаток а також можливість перегляду в особистому кабінеті користувача). Дана підсистема дуже допомагає в роботі адміністратору системи «ГОЛОС». Заливаючи проект рішення на сервер системи електронного голосування «ГОЛОС», вистачає лише вибрати у випадяючому списку «ТАК», щоб система автоматично надіслала депутатському корпусу на електронні адреси проект рішення (Рис 3.5).

The screenshot shows the 'Додати проект' (Add project) form in the 'ГОЛОС' system. The form includes the following fields:

- Регістраційний номер (Registration number): [Empty text box]
- Дата реєстрації (Registration date): 07.02.2023
- Автор (Author): -- Вибрати -- (Select dropdown)
- Доповідач (Reporter): -- Вибрати -- (Select dropdown)
- Підготував (Prepared by): -- Вибрати... (Select dropdown)
- Галузь (Department): -- Вибрати -- (Select dropdown)
- Відображати на сайті (Display on website): - так - (Yes/No dropdown)
- Депутатам (To deputies): - так - (Yes/No dropdown)
- Статус (Status): Новий проект (New project dropdown)
- Назва (Name): [Empty text box]

At the bottom of the form, there is a note: 'Активізація Windows. Перейдіть до розділу "Налаштування", щоб активувати Windows.' (Windows activation. Go to the 'Settings' section to activate Windows.)

Рис. 3.5. Демонстрація розділу «Документи ради» Додавання нового проекту рішення

Ця підсистема економить дуже багато часу і звільняє від зайвої роботи. Бо доводилося кожен файл рішення перейменовувати, групувати та власноруч відправляти депутатам на електронну адресу.

Системи ГОЛОС легко і швидко інтегрується із офіційною сторінкою ради. Вже з першого дня використання системи «Голос», адміністратору офіційного веб-порталу Марганецької міської ради не потрібно було, чекати офіційних протоколів з поіменного голосування, кількості прийнятих та не прийнятих рішень, система автоматично все підраховує та в режимі онлайн синхронізує данні на сайт (Рис. 3.6). Доволі зручний і наочний сервіс і для

процедури і, враховуючи потреби е-демократії, як інструмент відкритості влади.

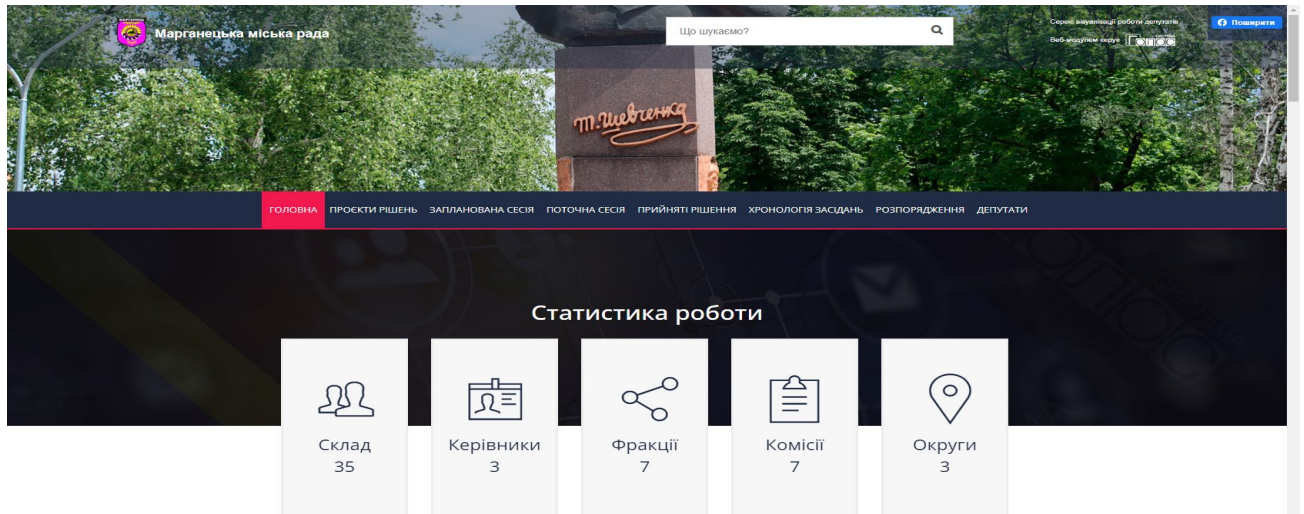

Рис. 1.6. Демонстрація web-модулю системи візуалізації роботи депутатського корпусу "ГОЛОС"

Розглянемо інструменти залучення громадянського суспільства до формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення

3.3. Цифровізація інструментів залучення громадянського суспільства до формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення

Система місцевого самоврядування в Україні є системою, побудованою на «нормах закону цілісну, структурно і функціонально впорядковану сукупність суб'єктів, в процесі функціонування і взаємодії яких реалізуються принципи місцевого самоврядування»[4]. Згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» його систему складають:

1. Органи місцевого самоврядування;

2. Форми безпосереднього волевиявлення жителів територіальних громад, це такі:

- «місцеві референдуми (ст. 7),
- загальні збори громадян (ст. 8),
- місцеві ініціативи (ст. 9),
- громадські слухання (ст. 13),
- інші форми прямого народовладдя, які можуть бути передбачені

статутами територіальних громад» [4].

Однією з форм залучення жителів територіальної громади до формування внутрішньої політики в громаді є громадські слухання.

Громадські слухання – «це офіційне засідання міської (селищної, сільської, районної) ради, органу місцевої влади чи місцевого самоврядування, на якому депутати та посадові особи знайомляться з думками, враженнями, зауваженнями та пропозиціями мешканців міста (села, селища, району) з проблеми чи заходу, які орган влади збирається реалізувати» [4].

Згідно зі статтею 13 закону «Про органи самоорганізації населення», «територіальна громада має право проводити громадські слухання – зустрічатися з депутатами відповідної ради та посадовими особами місцевого самоврядування, під час яких члени територіальної громади можуть заслуховувати їх, порушувати питання та вносити пропозиції щодо проблем місцевого значення, які належать до відання місцевого самоврядування» [54].

Ініціаторами громадських слухань можуть виступити:

- «міський голова, виконком;
- депутати, міська рада;
- громадські організації ;
- органи самоорганізації населення;
- ініціативні групи;
- мешканці міста;
- трудові колективи;
- профспілки» [54].

З точки зору прояву демократії і врахування суспільної думки ми вваємо громадські слухання найбільш дієвим інструментом впливу на прийняття управлінських слухань. Громадські слухання проводилися, напевно, у всіх містах України, принаймні в ході процесу добровільного об'єднання громад. На жаль, це не завжди справді громадські слухання. Через пасивність громадян, небажання їх фізично бути присутніми на слуханнях а також через спадок адміністративно-командної системи, коли мер міста – є головним, а його точка зору єдино вірною, ці слухання були формальними. Часто це зустріч з громадськістю, нарада, прес-конференція або брифінг, на які силоміць «залучаються» сторонні люди, котрі не готові висловлюватись конструктивно, на знають проблеми. А слухання зводяться до виступу представника міської влади або активістів (часто проплачених). Така практика не є проявом демократії, а лише девальвує її зміст.

Для уникнення формального підходу до участі громадян в подібних заходах та залучення більшої кількості мешканців в м. Марганець пішли іншим шляхом. Як один із інструментів залучення суспільства до вирішення проблемних питань громади було вирішено застосовувати електронні петиції. Марганецька територіальна громада підключена до сервісу «E-DEM Місцеві петиції»(рис. 3.7).

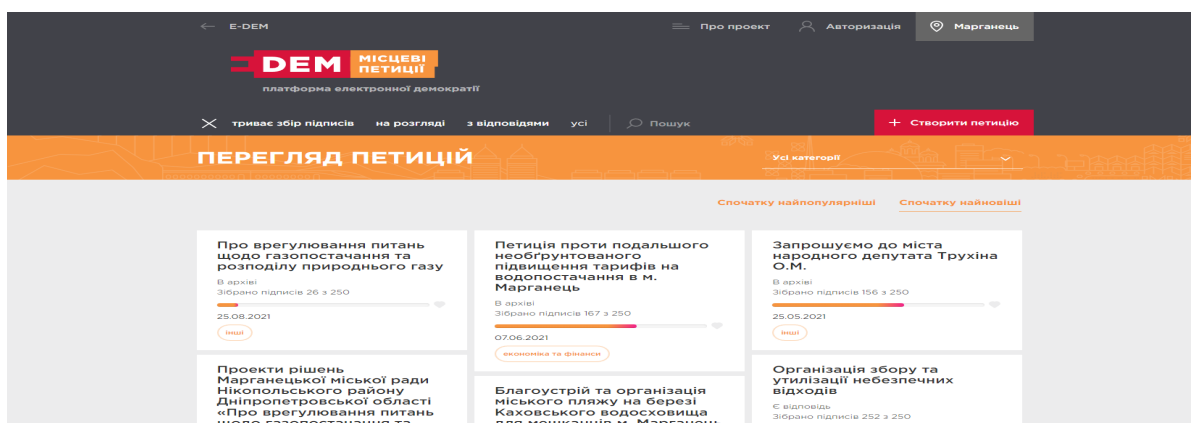

Рис. 3.7. Демонстрація платформи "E-DEM місцеві петиції"

Завдяки децентралізації та програмі цифровізації, громадяни мають змогу звернутися до міського голови та депутатів з приводу вирішення наболілих питань через електронні петиції.

Оформлення відбувається он-лайн і коли петиція набере відповідну кількість голосів, для Марганецької територіальної громади це 250, петиція повинна бути розглянута. Завдяки петиції «Підвищення бюджету на стерилізацію безпритульних тварин до 500 000 грн» текст петиції наведений на рис. 3.8., електронна сторінка петиції наведена в Додатку Д.

На сесії міської ради було гостро розглянуто це питання та вирішено прийняти пропозицію мешканців. Таким чином громадськість прийняла роль у формуванні бюджету Марганецької міської територіальної громади та вирішили одне з наболілих питань марганчан з приводу безпритульних тварин.

Також у 2021 році фахівцями відділу з питань місцевого самоврядування, внутрішньої політики та інформаційного забезпечення було розроблено веб-сервіс з анонімних звернень – «Контакт-центр Марганецької міської ради». На даному ресурсі мешканці територіальної громади мають змогу анонімно залишити скаргу або побажання з багатьох сфер життєдіяльності міста. Найпопулярнішими зверненнями громадян стали скарги з приводу благоустрою міста та освіти.

Преамбула: У місті Марганець немає належного контролю за чисельністю собак, який потрібен для запобігання росту популяції безпритульних тварин. Передбачені міським бюджетом кошти у розмірі 100 000 грн. для стерилізації виключно бездомних собак не в змозі забезпечити бажаний результат. Неконтрольовані приплоди на вулицях міста постійно поповнюють популяцію безхатніх тварин. Це, в свою чергу, часто викликає скарги та конфлікти в місті на ґрунті укусів, неналежного спокою у дворах і т.д. Це призводить до зростання соціальної напруженості, провокує випадки масового жорстокого поводження із тваринами, сприяє проявам агресії з боку тих, хто не бачить інших шляхів вирішення проблеми. Жорстокість з їх боку автоматично провокує відповідну реакцію, не завжди в рамках закону, тих людей, хто не бажає миритися з аморальними вчинками. Не викликає сумнівів, що марганчани з нетерпінням чекають від міської влади вирішення перерахованих проблем. Формування бюджету з урахуванням вимог мешканців міста - чудова можливість для цього.

Мета петиції:

1. Підвищення бюджету на стерилізацію безпритульних тварин і тим, самим запобігання зростанню чисельності безпритульних собак в місті.
2. Зниження соціальної напруженості в місті з питань, пов'язаних з тваринами. зниження соціальної напруженості через зменшення кількості проблем, пов'язаних з наявністю на вулицях міста безхатніх цуценят.
3. Зниження рівня агресії по відношенню до тварин.
4. Підвищення авторитету Марганця на всеукраїнському рівні, як міста, що розділяє цивілізовані принципи поводження з тваринами.
- 5 Підвищення авторитету міської влади в очах мешканців Марганця.
6. Забезпечення участі громадськості у бюджетному процесі на місцевому рівні.

Рис. 3.8. Приклад громадської петиції, поданої на розгляд до Марганецької місцевої ради

За перші тижня роботи «Контакт-центру» було оперативно вирішено декілька питань зі стихійними звалищами сміття, «наливайками», вуличним освітленням, ремонтом дорожнього покриття. Таким чином проблеми, які могли чекати багато часу на їх вирішення занадто довго через бюрократію, були вирішені в найкоротші терміни.

Також одним із інструментів залучення мешканців Марганецької міської територіальної громади було проведення конкурсів: «Бюджет участі» та «Відкрите місто». Громадяни могли подати власний проект на реалізацію якого з міського бюджету виділялися кошти. Найкращі проекти отримували співфінансування від міської ради. Залучалися в участі громадські організації, шкільні об'єднання, ОСББ. Проводилося голосування і мешканці, котрі мали карту банку отриману в місті Марганець та прописані у цьому самому місті, мали право проголосувати он-лайн. Жителі, котрі не мали можливості проголосувати он-лайн, могли віддати свій голос оф-лайн у будівлі

виконавчого комітету. За наявності паспорту та відповідної реєстрації місця проживання їх голос зараховувався за той проект, який вони обрали.

Завдяки таким проектам діти, котрі досягли 14-річного віку та отримали паспорт могли відчувати себе більш дорослими та віддати голос за щось справді потрібне. Завдячуючи цим проектам у деяких школах з'явилися металопластикові вікна, шафки-локери, камери відео нагляду. У житлових багатоповерхових будинках ОСББ з'явилася можливість встановити металопластикові вікна у під'їздах; прикрасити свою територію, встановити дитячі та спортивні майданчики. Завдяки деяким проектам покращився стан благоустрою міста: встановлено вуличне освітлення, висаджено багато квітів, з'явилися мурали.

У Марганецькій міській територіальній громаді створено «Громадську раду при виконавчому комітеті Марганецької міської ради», «Молодіжну громаду при виконавчому комітеті Марганецької міської ради». Громадські ради, організації долучаються до процесу вирішення нагальних питань, проводять засідання на котрих розглядають звернення громадян та приймають відповідні рішення для покращення життя містян. Молодіжна громадська рада є зв'язуючим ланцюгом між владою та молоддю. Коли більшість молодих людей в наш час повністю зневірилося до влади. Молодь вважає, що більшість представників влади це корумповані люди і ніякого сенсу від них немає. Завданням молодіжної громадської ради є показати роботу органів місцевого самоврядування, зробити діяльність місцевої ради більш відкритою, доступною для зворотного зв'язку. Зацікавити молоде покоління у розвитку міста та країни. Адже кажуть, що молодь – наше майбутнє. Громадські ради приймають участь у організації громадських слухань, конкурсів, організації заходів. Одне з першочергових завдань таких рад є, щоб люди були почуті. І такі ради є одним із інструментів залучення громадян для формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування. Молодіжна громадська рада в міській раді м. Марганці після запровадження виконавчим комітетом електронних сторінок в

різних е-ресурсах стала, таким собі, спостережно-моніторинговим майданчиком, неупередженим інформаційним джерелом для всіх мешканців громади і каталізатором громадського настрою.

Залучення громадян до роботи місцевої влади один із кроків до порозуміння та конструктивного діалогу між владою та громадськістю. Більш-менш налагоджена система діалогу позитивно впливає на розвиток громади.

Висновки до розділу 3

1. Визнаючи вирішальну важливість внутрішньої політики, інформаційних і цифрових технологій в діяльності ОМС та необхідність рівня публічного сервісу в Україні схожого на європейський для посилення позицій конкурентоспроможності нашої країни щодо цифрових технологій, в Україні має бути розробленою амбітна цифрова політика, спрямовану на подолання цифрових бар'єрів в територіальних громадах України, особливо віддалених. У цьому контексті пропонуємо запровадження практики формування програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для всіх територіальних громад в Україні, такі собі Digital –програми, які мають бути структурованими навколо трьох цілей: Кращий доступ для споживачів і бізнесу до публічних послуг і он-лайн-сервісів, належне інституційне (нормативно-правове, організаційне, ІТ-інструментальне тощо) середовище для розвитку цифрових мереж і послуг; максимізація потенціалу зростання цифрової економіки та її вноормовування (дозвільні документи, оподаткування, окреслення прав, свобод і відповідальності тощо). Тому на основі обласної Програми та порівняльного аналізу завдань програм інформатизації різного рівня нами розроблені пропозиції для Програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець, яка передбачає урахування основних напрямів соціально-економічного розвитку міста та сформульовані пропозиції щодо завдань для цієї програми.

2. У світі в умовах розвитку технологій а також під впливом пандемії Covid-19, а в Україні ще й через війну, ключовим трендом на ринку праці стала цифровізація, яка просякла у всі сфери життєдіяльності суспільства. Сьогодні саме людський капітал, точніше індивідуум, з відповідними цифровими навичками і компетентностями стає інструментом конкурентного економічного розвитку держав. З міркувань доцільності і відкритості з 2021 року на сесійних засіданнях Марганецької міської ради використовується система електронного голосування «ГОЛОС», яка дозволяє швидко проводити засідання, не витрачаючи багато часу і, водночас дає можливість проведення відкритих і закритих голосувань.

3. Для уникнення формального підходу до участі громадян в подібних заходах та залучення більшої кількості мешканців в м. Марганець як один із інструментів залучення суспільства до вирішення проблемних питань громади було вирішено застосовувати електронні петиції. Марганецька територіальна громада підключена до сервісу «E-DEM Місцеві петиції». Завдяки децентралізації та програмі цифровізації, громадяни мають змогу звернутися до міського голови та депутатів з приводу вирішення наболілих питань через електронні петиції

ВИСНОВКИ

В дослідженні дипломної роботи було поставлені й вирішені такі завдання та можемо зробити такі висновки:

1. Узагальнено теоретичну сутність, принципи і функції інформаційного забезпечення в інститутах влади. Визначено, що зміст категорія «інформаційна політика» розкривається як сукупність дій, алгоритмів і процедур що поєднує управління, контроль і підтримка процесу інформаційного забезпечення інститутів публічного управління і суспільства в цілому. Завдання інформаційної політики полягає у досягненні суспільного консенсусу між різними суб'єктами публічного управління, бізнесу, суспільства і забезпечити належне функціонування суспільства й держави. Важливий вплив на формування на принципів інформаційної політики накладають стан і рівень розвитку політичної, економічної й соціальної системи, а також інститутів державної влади і органів місцевого самоврядування, що існують і взаємодіють на певній території й у глобальному просторі. За даними «Всесвітнього економічного форуму в Давосі» рейтинг України за індексами, що стосуються інформаційно-комунікаційних технологій, в порівнянні із окремими іншими країнами, має позитивну динаміку і суттєво покращились у період з 2010-2012 р. до 2021 р.

2. Узагальнено теоретичні основи публічного управління в умовах розвитку цифровізації публічного управління і суспільства. Визначено, що головною роллю системи державного управління щодо інформаційних технологій є створення та налагодження функціонування механізму реалізації державної влади задля забезпечення комфортного розвитку суспільства на кожному історичному етапі. Глобалізаційними та інтеграційними тенденціями розвитку сучасного світу є прагнення побудови інформаційного суспільства, яке прагне вести діалог з органами державної влади на якісно іншому рівні, а громадяни можуть займатися тими видами діяльності, які були їм недоступні в постіндустріальному світі. Зростає цінність інформації, знань і освіти. З

появою якісно нових потреб суспільства змінюється і система державного управління. Публічне управління знаходиться під впливом багатьох факторів, але саме інформаційне суспільство, як новий тип постіндустріального суспільства знань стає визначальним викликом сьогодення.

3. Проаналізована зарубіжний досвід державного управління в умовах розвитку інформаційного суспільства та визначити можливості його адаптації до національних умов. До основних напрямів подальшого розвитку інформаційного суспільства в Європейському Союзі є формування Єдиного цифрового ринку ЄС. Сутність концепції національної інформаційної інфраструктури США, узагальнюючи все різноманіття її аспектів, можна визначити у взаємодії телекомунікаційних технологій та інформаційних ресурсів з метою забезпечення потреби в інформації населення, а також органів влади для оперативного реагування, яке полягає в упередженому впливі на різні боки життя суспільства.

4. Усі установи освіти, соціальної сфери, культури переведені в Інтернет з широким набором електронних послуг, а більша частина діяльності державних установ здійснюється через Інтернет. Надаються інформаційні послуги як у сфері офіційної державної політики, соціальної сфери, так і в приватному секторі та передбачають наявність пошукової системи та зворотного зв'язку. На підставі аналізу зарубіжного досвіду нами запропоновано етапізацію організаційного проектування моделі цифрового публічного управління розбудови інформаційного суспільства. На основі зарубіжного досвіду Нами запропоновано етапізацію організаційного проектування моделі цифрового публічного управління розбудови інформаційного суспільства.

5. Наведено характеристику формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування місцевого в умовах війни. Визначено, що основним змістом внутрішньої політики, а в умовах війни особливо, є обов'язок інформування з боку органів місцевого самоврядування про свою діяльність прямо впливає з чинного законодавства

України. Внутрішня політика ОМС в умовах війни суттєво змінила свою спрямованість: поряд зі звичною нам відкритістю і прозорістю першочерговими завданнями стали безпека, захист, швидке й актуальне інформування громадян щодо питань соціального захисту й безпекових заходів.

6. Реформа децентралізації уже показала, що дієве та ефективне місцеве самоврядування є основою стабільності і безпеки держави. Власне зміцнення місцевого самоврядування дозволило Україні втриматись упродовж цього року війни. Зазначимо, що за аналізом за цією методикою у 2021 році м. Марганець отримав 37.20 балів. До розрахунків враховувалися 85 критеріїв. Зазначимо, що Марганецька територіальна громада у рейтингу за 2021 рік зайняла 75 місце. Втім, найкращим результатом в рейтингу для Марганецької громади став 2019 рік в який громада зайняла 53 місце.

7. Розроблені пропозиції для Програми внутрішньої політики та інформаційного забезпечення для міської ради м. Марганець, яка передбачає урахування основних напрямів соціально-економічного розвитку міста. Метою пропонованої нами положень до Програми є формування внутрішньої політики і інформаційного забезпечення Марганецької міської ради на основах сприяння розвитку е-врядування, е-демократії і економічного розвитку міста Марганець. Основні положення, цілі і завдання викладені в Додатку Б. Виконання заходів пропонованої Програми має забезпечити розвиток е-демократії, е-врядування на місцевому рівні та забезпечить, відкритість, прозорість доступність та ефективність роботи органів виконавчої влади м. Марганець та місцевого самоврядування в цілому в громаді. Основні очікувані результати і продукти Програми.

8. Напрацювання підходів щодо впровадження інструментів цифровізації в роботу органів місцевого самоврядування. На прикладі Марганецької територіальної громади розроблено методи й застосовано електронні ресурси щодо застосування інструментів цифровізації в роботі виконавчого комітету і міської ради. На даний момент темпи впровадження

цифровізації в даній громаді не швидкі. Але кроки для покращення ситуації робляться навіть попри війну та щоденні обстріли. У світі в умовах розвитку технологій а також під впливом пандемії Covid-19, а в Україні ще й через війну, ключовим трендом на ринку праці стала цифровізація, яка просякла у всі сфери життєдіяльності суспільства. Сьогодні саме людський капітал, точніше індивідуум, з відповідними цифровими навичками і компетентностями стає інструментом конкурентного економічного розвитку держав. З міркувань доцільності і відкритості з 2021 року на сесійних засіданнях Марганецької міської ради використовується система електронного голосування «ГОЛОС», яка дозволяє швидко проводити засідання, не витрачаючи багато часу і, водночас дає можливість проведення відкритих і закритих голосувань.

9. Запропоновані заходи подальшої цифровізації інструментів залучення громадянського суспільства до формування внутрішньої політики та інформаційного забезпечення. Для уникнення формального підходу до участі громадян в подібних заходах та залучення більшої кількості мешканців в м. Марганець пішли іншим шляхом. Як один із інструментів залучення суспільства до вирішення проблемних питань громади було вирішено застосовувати електронні петиції. Також після запровадження виконавчим комітетом електронних сторінок в різних е-ресурсах молодіжна громадська рада в міській раді м. Марганці стала, таким собі, спостережно-моніторинговим майданчиком, неупередженим інформаційним джерелом для всіх мешканців громади і каталізатором громадського настрою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019. № 722/2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
2. Положення про Міністерство цифрової трансформації України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856 UPL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-п#n12> (дата звернення 7.12.2021).
3. Опис рамки цифрової компетентності для громадян України. 2021 UPL: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifra-opriilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/OP%20ЦК.pdf (дата звернення 21.09.2021).
4. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21 травня 1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
5. Про електронні документи та електронний документообіг: закон України від 22 травня 2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. – Ст. 275.
6. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : закон України від 31 травня 2005 р. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 26. Ст. 347.
7. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування засобами масової інформації: закон України від 7 червня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 49. Ст. 299.
8. Авер'янов В. Б. Державне управління в Україні: навч. посіб. К. : Юніверс, 1999. 432 с.
9. Про затвердження «Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів» : розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 травня 2003 р. № 259-р. Офіційний вісник України. 2003. № 18. Ст. 864.

10. Про Концепцію національної інформаційної політики: Закон України. 1998. URL: www.gipi.internews.ua/ukr/base/ukraine/politics/conception.doc
11. Україна у 2021 році посіла 54-те місце у Світовому рейтингу конкурентоспроможності (World Competitiveness Rankings). Укрінформ 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3291328-ukraina-posila-54-misce-u-svitovomu-rejtingu-konkurentospromoznosti.html>
12. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» : постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 р. № 208. Офіційний вісник України. 2003. № 9. Ст. 378.
13. Биркович Т. І., Биркович В. І., Кабанець О. С. Механізми публічного управління у сфері цифрових трансформацій. Електронне видання «Державне управління: удосконалення та розвиток». 2019. № 9. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/9_2019/4.pdf
14. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007- 2015 роки : закон України від 9 січня 2007р. Відомості Верховної Ради України. 2007. № 12. Ст. 102.
15. Стенограма засідання №1 круглого столу „Державна інформаційна політика – проблеми законодавчого забезпечення”. URL: <http://www.niss.gov.ua/inform/stenog.htm>
16. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 р. № 3. Офіційний вісник України. 2002. № 1. Ст. 57. 22/
17. Про затвердження заходів і реалізації Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів: розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2003 р. № 828-р. URL: zakon.rada.gov.ua.
18. Корнійчук О. В. Інформаційна діяльність місцевих органів влади (на прикладі Рівненської та Хмельницької областей) : автореф. дис.

...к.держ.упр. : спец. 25.00.01 "Теорія та історія державного управління". Львів, 2011. 23 с.

19. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні. Розпорядження КМУ від 20 вересня 2017 р. № 649-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text>

20. Дослідження Всесвітнього економічного форуму: Яких глобальних ризиків слід чекати світовій економіці. URL: <https://tyzhden.ua/doslidzhennia-vsesvitnoho-ekonomichnoho-forumu-iakykh-hlobalnykh-ryzykiv-slid-chekaty-svitovij-ekonomitsi/>

21. Про Національну програму інформатизації : закон України від 4 лютого 1998 р. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 27–28. Ст. 181.

22. Про затвердження плану заходів з виконання завдань, передбачених Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2007 р. № 653-р. URL: zakon.rada.gov.ua.

23. Дубас О. П. Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті: Монографія. К.: Генеза, 2004. 208 с.

24. Про затвердження Порядку координації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, військових формувань, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності з питань запобігання, виявлення та усунення наслідків несанкціонованих дій щодо державних інформаційних ресурсів в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах : наказ Держспецзв'язку від 10 червня 2008 р. № 94. Офіційний вісник України. № 52. Ст. 196.

25. Пашутинський Є. К. Інформаційні технології. Нормативна база К., 2015. С. 6 - 28.

26. The digital transformation in europe. European commission dgCommunications Networks, Content & Technology. 2020. 49p.

27. Організаційно-правові засади й механізм інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих органів державної влади та самоврядування України в період підготовки і здійснення реформ: наук.-метод. розробка / авт. кол.: В. М. Дрешпак (кер.), В. Є. Романов, Т. М. Брус [та ін.]. К., 2008. С. 9.

28. Впровадження та розвиток електронного уряду: досвід Канади. URL: https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/06/Kapitan_Kanada-2.pdf

29. Бойко-Бойчук Л. Аналіз державної політики підтримки місцевого самоврядування в Україні. Система розробки та здійснення публічних політик в Україні / За заг. редакцією О. П. Дем'янчука. К.: Вид-во „Факт”. 2021. С. 169 - 189.

30. Осадча І. Місце інформаційно-комунікаційних технологій у ефективному функціонуванні органів місцевого самоврядування Чернівецької області. Інформаційні технології та розвиток місцевого самоврядування : матеріали Всеукр. конф., 15-17 грудня 2008 р. Чернівці: Золоті литаври, 2008. С. 70- 74.

31. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 і від 17 січня 2018 р. № 55: постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1087. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-2020-%D0%BF#Text>

32. Звіт про роботу національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації за 2012 рік. К., 2013. 82 с.

33. Комітет з питань бюджету звертає увагу на покращення рейтингу України щодо бюджетної прозорості. 2022. ВРУ. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/154513.html>

34. Єдиний державний веб-портал відкритих даних. 2022. URL: <https://data.gov.ua/pages/about>

35. Крушельницька Т.А., Гуржій О.В., Шкуро М.О., Романенко В.І. Практика взаємодії органів місцевого самоврядування і суспільства в Україні в умовах війни. The 1th International scientific and practical conference «Current

issues of science and integrated technologies» (January 10 - 13, 2023) Milan, Italy. International Science Group. 2023. С. 273-278. file:///C:/Users/User/Downloads/CURRENT-ISSUES-OF-SCIENCE-AND-INTEGRATED-TECHNOLOGIES.pdf. DOI – 10.46299/ISG.2023.1.1.

36. Конституція України. № 254к/96-ВР. Редакція від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

37. Міста в тилу. Дослідження. 2022. URL: <https://transparentcities.in.ua/news/mista-v-tylu-yak-lutsk-nablyzhaie-peremohu>

38. Крушельницька Т. А., Гуржій О. В., Повіренна О. О., Шкуро М. О., Романенко В. І. Особливості управління територіальними громадами України в умовах війни. The 13th International scientific and practical conference “Implementation of modern technologies in science” (December 20 - 23, 2022) Varna, Bulgaria. International. Science Group. 2022. р. 253-258. URL: file:///C:/Users/User/AppData/Local/Temp/Implementation-of-modern-technologies-in-science.pdf. DOI – 10.46299/ISG.2022.2.13

39. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. №2657-ХІІ; з наступними змінами.

40. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html> (Дата звернення: 23.09.2022р.).

41. Про службу в органах місцевого самоврядування: закон України від 7 червня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. № 33. Ст. 175.

42. Таїров А. І. Інформаційне забезпечення функціонування органів державної влади : автореф. дис. ... к.політ.н. : спец. 23.00.02 "Політичні інститути та процеси". К., 2010. 23 с.

43. Про затвердження завдань Національної програми інформатизації на 2022-2024 роки. Постанова Верховної Ради України від 8 липня 2022 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2360-20#Text> № 2360-IX

44. Електронна Дніпропетровщина» на 2020 – 2022 роки: регіональна програма інформатизації. Рішення Дніпропетровської обласної ради № 506-18/VII від 25.10.2019 р. URL: <https://egov.dp.gov.ua/rpi-elektronna-dnipropetrovshchina/rpi-2020-2022/elektronna-dnipropetrovshchina-2020-2022>

45. Про регіональну програму інформатизації „Дніпропетровщина: цифрова трансформація” на 2023 – 2025 роки: рішення обласної ради у Дніпропетровській області. 216-13/VIII від 14.10.2022 URL:: <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Foblrada.dp.gov.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2022%2F10%2F%D0%A0%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%83-%D0%BF%D0%BE%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D1%83.docx>

46. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації Кабінет Міністрів України Розпорядження, Заходи, План, Концепція від 17.01.2018 №67-р URL: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Rksu/v_10/.../rksu_2005_10_23.PDF. 23

47. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 і від 17 січня 2018 р. № 55: постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1087. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-2020-%D0%BF#Text>

48. Про Програму інформатизації Лихівської селищної об’єднаної територіальної громади на 2020 -2022 роки. Рішення сесії від 23 грудня 2019р. № 1310–46/VII. URL: <https://lykhivska.otg.dp.gov.ua/rishennya-gromadi/pro-programu-informatizaciyi-lihivskoyi-selishchnoyi-obyednanoyi-teritorialnoyi-gromadi-na-2020-2022-roki?v=5e732dda5b1b7>

49. Про затвердження Програми інформатизації в органах місцевого самоврядування міста Маріуполя на 2008-2010 роки : рішення виконавчого комітету Маріупольської міської ради від 19 листопада 2008 р. № 65 р. Маріуполь. 8 арк.

50. Дудченко О. Цифровізація Регіонів: Особливості впровадження смарт сіті рішень в громадах: матеріали круглого столу(21 квітня 2021), Київ URL: <https://oda.zht.gov.ua/news/kruglyj-stil-tsyfrovizatsiya-regioniv-osoblyvosti-vprovadzhennya-smart-siti-rishen-v-gromadah/>

51. Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, галузь прикладних досліджень. Збірник документів і матеріалів / Укл. О. І. Кілієвич, В. В. Тертичка. К.: К.І.С., 2004. 210 с.

52. Офіційний сайт Каховської міської територіальної громади URL: <http://kakhovka-rada.gov.ua/ua/news/elektro>.

53. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 №2939-VI. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_35409

54. Про органи самоорганізації населення. закон України від 01.07.2001. №2625-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14#Text>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Основні завдання внутрішньої політики органу місцевого самоврядування

1. Аналіз і прогнозування суспільно-політичних процесів в місті.¶
2. Сприяння органам місцевого самоврядування у розвитку їх зв'язків з політичними партіями, громадськими організаціями.¶
3. Інформаційно-аналітичне забезпечення здійснення внутрішньої політики в місті.¶
4. Забезпечення ефективної взаємодії з засобами масової інформації, підтримання діалогових відносин з громадськістю шляхом висвітлення повсякденної діяльності міської ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності міста.¶
5. Аналіз і координація діяльності виконавчих органів ради щодо інформування громадськості з питань, що належать до сфери їх управління.¶
6. Підготовка інформації про діяльність органів місцевого самоврядування, створення та реалізація тематичних медіа-планів та проектів, організація оприлюднення в ЗМІ інформаційних матеріалів, підготовлених виконавчими органами міської ради.¶
7. Здійснення моніторингу висвітлення ЗМІ діяльності органів місцевого самоврядування, організація оперативного реагування на критичні публікації, виступи, повідомлення тощо.¶

¶

Активаци
Чтобы активі

Додаток Б

Програма внутрішньої політики і інформаційного забезпечення Марганецької міської ради

Мета Програми: формування внутрішньої політики і інформаційного забезпечення Марганецької міської ради на основах сприяння розвитку е-урядування, е-демократії і економічного розвитку міста Марганець.

Напрями Програми:

- урахування основних напрямів соціально-економічного розвитку області, Національної програми інформатизації, Концепції розвитку цифрової економіки, Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні, Стратегії кібербезпеки України, Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року та узгодження з ними регіональних пріоритетів інформатизації;
- реалізацію завдань Програми за принципами спадковості, поступовості та безперервності;
- дотримання нормативно-правової бази у сфері створення, розповсюдження й використання інформаційних ресурсів, а також надання електронних послуг;
- забезпечення реалізації завдань та заходів Програми у період дії надзвичайного стану та особливого періоду;
- виконання пріоритетних напрямів інформатизації за результатами моніторингу виконання завдань з урахуванням бюджетних можливостей їх фінансування;
- надання пріоритету завданням інформатизації, що передбачають використання відкритого коду (вільне програмне забезпечення).

Задачі Програми:

- прискорення процесу розробки та впровадження сучасних електронних комунікаційних та цифрових технологій у сферах публічного управління, освіти, науки, охорони здоров'я, культури тощо;
 - підвищення якості електронних сервісів, зокрема за критеріями доступності та зручності;
 - розширення доступу до інформації про діяльність місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування області та надання змоги безпосередньої участі як інститутів громадянського суспільства, так і громадян у процесах прийняття управлінських рішень;
 - переведення адміністративних послуг у режим онлайн;
 - забезпечення мешканців області якісним доступом до фіксованого та мобільного інтернету;
 - забезпечення цифровими навичками та компетенціями публічних службовців і громадян, у тому числі шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх електронно-комунікаційних технологій (ЕКТ) та безперервності навчання;
 - сприяння міжнародній співпраці в галузі інформатизації, е-урядування та е-демократії;
 - поліпшення організаційної спроможності місцевих органів влади щодо використання комп'ютерних, електронних комунікаційних технологій в їх діяльності, упровадження і застосування технологій е-урядування та е-демократії;
 - підтримка розвитку спроможності об'єднаних територіальних громад через використання сучасних ЕКТ при впровадженні типових рішень;
 - удосконалення та підтримка стану інформаційної безпеки електронно-комунікаційних систем органів публічного управління області;
 - подолання цифрового розриву шляхом розвитку цифрової інфраструктури, у тому числі сприяння в організації широкопasmового доступу для користувачів і підвищення показників якості доступу до мережі „Інтернет”;
 - реалізація на регіональному рівні державної політики у сфері кібербезпеки;
- технічна підтримка та модернізація наявних автоматизованих електронно-комунікаційних систем, що використовуються органами публічного управління

ДОДАТОК В

Цифрове вікно використання системи електронного голосування «ГОЛОС» на сесійних засіданнях Марганецької міської ради

Міжморська міська рада

Що шукаємо?

Сторінка завантажувалася. Робота депутата. Веб-камера в курсі.

ГОЛОВНА ПРОЕКТИ РІШЕНЬ ЗАПЛАНОВАНА СЕСІЯ ПОТОЧНА СЕСІЯ **ПРИЙНЯТІ РІШЕННЯ** ХРОНОЛОГІЯ ЗАСІДАНЬ РОЗПОРЯДЖЕННЯ ДЕПУТАТИ

ФІЛЬТРИ:

Пошук

№ рішення

Статус

Галузь

Скликання

Сесія

Дата від

Дата до

Про надання цільової одноразової матеріальної допомоги	В цілому
<input type="button" value="ДЕТАЛЬНІШЕ"/>	📅 29.03.2022 11:21:23
Про визнання утримувачем приладів захисту та обліку електричної енергії, внутрішніх електромереж підприємств, установ соціально-культурної сфери міста та установ, які належать до органів місцевого самоврядування, та споживачем послуг електропостачування комунальне підприємство «Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства Марганецької міської ради»	В цілому
<input type="button" value="ДЕТАЛЬНІШЕ"/>	📅 29.03.2022 11:14:16
Про передачу будівлі тиру та земельної ділянки з балансу відділу у справах сміт та молоді на баланс управління освіти Марганецької міської ради	В цілому
<input type="button" value="ДЕТАЛЬНІШЕ"/>	📅 29.03.2022 11:13:38
Про внесення об'єкту комунальної власності до Переліку другого типу об'єктів комунальної власності територіальної громади м.Марганець, що підлягають передачі в	В цілому
<input type="button" value="ДЕТАЛЬНІШЕ"/>	📅 29.03.2022 11:13:38

ГОЛОС СИСТЕМА **Марганецька міська рада**

Ver 6.5-71 03.03.2022 Користувач ROOT Документи ради Налаштування Довідники Засідання Результати Головуючий DOC & MSG Система Функції 0 з 35

Довідник галузей

Назва	Додати
Будівництво та архітектура	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Державне управління і кадрова політика	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Економіка та інвестиції	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Енергетика	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Житлове господарство	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Земельні ресурси	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Комунальне господарство та благоустрій	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Комунальне майно	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Культура та мистецтво	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Молодіжна політика, сім'я	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Освіта, наука	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Охорона громадського порядку і правова політика	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Праця та соціальний захист населення	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>
Транспорт і зв'язок	<input type="button" value="Видалити"/> <input type="button" value="Редагувати"/>

ДОДАТОК Д

Інтернет сторінка електронної петиції

ВІДПОВІДЬ НА ЕЛЕКТРОННУ ПЕТИЦІЮ

Шановна Юліє!

Дякуємо Вам за вчасне звернення. Ваша думка дуже важлива для нас. Звернення з приводу збільшення видаткової частини на стерилізацію безпритульних тварин буде винесено на розгляд відповідної депутатської комісії разом із затвердженням змін до Програми регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами в місті Марганці Нікопольського району Дніпропетровської області на 2021-2025 роки, при поданні проєкту бюджету територіальної громади на 2022 рік, відповідно до вимог бюджетного законодавства.

З повагою,
виконавчий комітет Марганецької міської ради.

[Додаток до рішення](#)

Категорія

екологія

♥ Петицію підписали 258 осіб з 250 необхідних.

[Переглянути список](#)

← E-DEM
☰ Про проєкт 👤 Авторизація 📍 Марганець

платформа електронної демократії

✕ триває збір підписів на розгляді з відповідями усі 🔍 Пошук + Створити петицію

ПІДВИЩЕННЯ БЮДЖЕТУ НА СТЕРИЛІЗАЦІЮ БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН ДО 500 000 ГРН → ПІДПИСИ ПЕТИЦІЇ

Підписи петиції

Підписали	Підписано
Бонд Юлія Миколаївна	20 травня 2021 р. 16:08
Черногор Анна Василівна	20 травня 2021 р. 16:25
Канюка Вікторія Михайлівна	20 травня 2021 р. 16:38
Ульянков Сергій Геннадійович	20 травня 2021 р. 17:02
Костенко Марина Володимирівна	20 травня 2021 р. 17:15
Зайцев Максим Вікторович	20 травня 2021 р. 17:18
НАСТИЧ АНТОНІНА ОЛЕКСАНДРІВНА	20 травня 2021 р. 18:08
ТРЕТЯК АЛЬОНА СЕРГІЇВНА	20 травня 2021 р. 18:15
КОЖАНОВ Ігор Олександрович	20 травня 2021 р. 18:39
Серенко Ирина Геннадьевна	20 травня 2021 р. 18:42
ПЕЧЕРНА ВІКТОРІЯ СЕРГІЇВНА	20 травня 2021 р. 19:13
Пекоринко Ольга Миколаївна	20 травня 2021 р. 19:36